

Nové Bratrské Listy

VI/2002 , IV. ročník

*Řekněte plachým srdcím:
Bud'te rozhodní, nebojte se!
Hle, váš Bůh!*

z obsahu:

*Adventní zamyšlení
Agnes
rozhovor s P. Špírkem
Vánoční čtení*

*PŘÍLOHA
Moji milí cikáni (2)*

Biblická úvaha

Adventní zamyšlení (H. Jalušková)
Narodil se nám Syn (K. E. Langerfeld)

Úroky ze starých pokladů

Na čem záleží (4) (D. Ženatý)

Dějiny

Ireneus (-jj-)

Agnes (Ž. Kužel)

W. Booth a jeho Armáda (P. Hejzlar)

Unitas Fratrum

Věčný rod, tihle Moravané! (HB)

Seminář o Charismatickém hnutí (OH)

Ekumena

rozhovor s P. Špírkem (B.Kejř)

Internetové stránky VERITAS

Náš seniorát

Srpnový Kořenov (J.Polma)

Polubný (Kv.Plíva)

S rixdorfskými v kolébce Jednoty (bok)

kázání na 2K 3,2-6 (Th.Clemens)

Konvent (J.Polma)

J. Halama ml. padesátníkem (J.Polma)

Recenze**Společnost a my**

Popovodňové kapky (2)

Čtenáři čtou a píší

K Jednání o sjednocení... (J.Halama sn.)

Vánoční čtení

Vánoční poselství (P.Pitter)

Zas svítí hvězda nad Betlémem (A.Ulrich)

Christingle v ruské škole (M.Ulrichová)

Na cestě do Betléma (O.Halama)

Příloha

Moji milí cikáni 2 (J.Niebauer)

Nové Bratrské Listy

Tento církevní časopis pro své členy a přátele
vydává OCHRANOVSKÝ SBOR při ČCE
v Praze.

Adresa: Hálkova 5, 120 00 Praha 2,

tel: 224 941 870,

email: uf.praga@netforce.cz

Registrováno pod zn. MK ČR E 12555

Radostné vánoce!

..3 To je přání, které v této době velice často
..4 zaznívá mezi lidmi. Mezi těmi nejbližšími,
..5 ale i tam, kde existuje jen povrchní známost.
..6 A proč ne, můžeme namítnout. Vždyť je
..7 to hezké, všichni radost potřebujeme - a
..9 ostatně, nic nás to nestojí... Abychom ovšem
..12 mohli zažívat skutečnou radost, musela být
..12 zaplacená největší cenou - Bůh sám se zřekl
..13 svého majestátu a přijal lidský úděl, aby
..13 nám byl nablízku. Aby byl s námi i v těch
nejtěžších starostech a beznaději. Když víme
o tomto daru a vděčně jej přijímáme, pak
se i v našich souženích objevuje potěšující
světlo naděje a hluboká radost. Takové je
andělské vánoční zvěstování: "Veliká radost
pro všechny lidi". A to je i moje přání Vám
všem. A nejen pro dobu sváteční, ale pro
každý všední, všelijak chmurný den!
..21 Využívám možnosti, abych poděkoval za
..22 přízeň a trpělivost s naší nedokonalostí
..23 pravidelným čtenářům Nových Bratrských
Listů. A také vyjadřuji svou vděčnost skupině
..24 spolupracovníků. I když mě někdy "napína-
..26 jí", nakonec se sejde tolik příspěvků, že
některé ještě musíme odsunout do dalšího
čísla. Což je pro každého redaktora potěšující
stav. Necht' však toto přiznání neznamená,
..29 že nepotřebujeme vytrvalost dosavadních
..30 příspěvů a že bychom se zřekali nových!
Za grafické zpracování tohoto ročníku děkuji
Filipu Halamovi. A těším se s Vámi
nashledanou v jubilejním, 5. ročníku.
Radostné vánoce a Boží přítomnost v nad-
cházejícím roce přeje

Bobumil Kejř

biblická úvaha

Adventní zamyšlení

Neste tedy ovoce, které ukazuje, že činíte pokání. Nemyslete si, že můžete říkat: "Náš otec je Abraham!" Pravím vám, že Bůh může Abrahamovi stvořit děti z tohoto kamene. Sekera už je na kořeni stromů, a každý strom, který nenese dobré ovoce, bude vyřazen a hozen do ohně. Já vás křtím vodou k pokání, ale ten, který přichází za mnou je silnější než já - nejsem hoden ani toho, abych mu zotval obuv, on vás bude křtít Duchem svatým a ohněm. (Mt 3, 8-11)

Tak jako každoročně v tento čas začíná nový církevní rok. Doba adventní, brzy budou Vánoce. Vplouváme do příprav. Svět kolem nás také. Obchodníci mají zně a z koled se pomalu stávají odrhovačky. Přejde stříbrná a zlatá neděle, stres a únava. Chceme svým nejbližším udělat radost. To je přece dobré! Tak Pane, dej ať to všechno stihneme! Je to jako loni či předloni. Nakonec zase usedneme, oddechne si a nasytíme své smysly vanilkovou vůni vprostřed předvánočního tajemna, šerosvitu a plamínek svíček na adventním věnci. A najednou tuto atmosféru rozčísne signál - něco jako hlas trubky. Jan Křtěl volá: "Neste ovoce, které ukazuje, že činíte pokání."

Člověče vzpamatuj se! Nenech se otupěle vláčet předvánočním tržištěm. Advent je časem usebrání, zamyšlení se nad sebou, pokání. Jaké ovoce nesu, jak mě vnímají moji bližní, jsem dobrým Božím dítětem? Volání Jana Křtele nás má vytrhnout z té beznaděje, stále stejné oběžné dráhy. Nasměrovat na cestu úzkou, po které smíme jít vstříc přicházejícímu Kristu. On na nás nečeká nehybně a přísně, On přichází, přibližuje se a chce abychom se i my kající přibližovali k němu.

Nenechme se ukolébát skutečností, že Janovo zvolání je určeno farizeům a saduceům. Ti tehdy nechťeli rozumět, je přece tolik horších a nesvatých, ať se kají oni. My jsme dobrého rodu: "Náš otec je Abraham." My jsme vyučení v Písmu, jsme něco jako Boží pravá ruka, můžeme sledovat, hodnotit a zkoušet ty ostatní.

Jan Křtěl tehdy bez servítka úplně rozmetl jejich falešnou sebejistotu. "Plemeno zmijí", tak je nazval. Napadl jejich formální přístup k životu. Vřadili se do zástupů jdoucím ke křtu vodou, ale vnitřní obsah tohoto symbolu, pokání, změna myšlení a chování to už není pro ně, to je pro lid okolo.

A co my? Když se nám daří, tak jsme někdy také trochu farizejší a blahosklonní. Když se nedaří, pak sebelitující, ale málokdy sebezapírající. Advent je burcující křik, který nás má zachránit, proměnit a potěšit. Pán Ježíš Kristus již jednou přišel a svět ho nepřijal. A On přichází opět. Chce být s námi, chce naši beznaděj změnit v naději. Přináší Novost z Božího Ducha. "Já vás křtím vodou k pokání" praví Jan - "ale za mnou přichází ten, komu nejsem hoden vykonat ani tu nejponíženější službu, ten vás bude křtít Duchem svatým a ohněm."

Pán Času přichází a přebere si naše životy, špatné shoří, dobré zůstane. Z domnělého zlata zbude bezcenný škvarek, z nenápadného semínka vyroste strom.

Zastavme se a zasněme! Advent nás volá a připomíná: Nerezignujte! Ať vaše vánoční chystání prosvěcuje záře radosti, vděčnosti a pokory. Pán přichází!

Slávy Pán přichází opět, / haleluja zpívejme,

k nám přichází, vstříc mu pojd'te, / slavně Pána vítejme ...

Hana Jalůšková, Rovensko p. Tr.

Narodil se nám Syn

Pochválen buď Hospodin, Bůh Izraele, protože navštívil a vykonal svůj lid a vzbudil nám mocného spasitele z rodu Davida, svého služebníka, jak mluvil ústy svých proroků od pradávna; zachránil nás od našich nepřátel a z rukou těch, kteří nás nenávidí, slitoval se nad našimi otci a rozpomenul se na svou svatou smlouvu, na přísahu, kterou učinil našemu otci Abrahamovi, že nám dá, abychom vysvobození z rukou nepřátel a prosti strachu její zbožně a spravedlivě ctili po všechny dny svého života. A ty, synu, budeš nazván prorokem Nejvyššího, neboť přijdeš před Pánem, abys mu připravil cestu, a dal jeho lidu poznat spásu v odpuštění hříchů, pro slitování a milosrdenství našeho Boha, jímž nás navštíví Vycházející z výsosti, aby se zjevil těm, kdo jsou ve tmě a stínu smrti, a uvedl naše kroky na cestu pokoje. (Lk 1, 68-79)

Nejdříve chci předeslat jednu poznámku, aby mi později nebylo špatně rozuměno: Moje manželka Alžběta porodila tři dcery a přitom mezi námi nikdy nedošlo k nějakým rozepřím, že mi nedala žádného chlapce. Ani slůvkem jsem se o ničem takovém nezmínil při mých návštěvách na třech různých porodnických odděleních (Naumburku, Löbau, Schönebecku). Máme totiž z každé vsi jedno dítě. A nemluvil jsem o tom ani v průběhu tří desetiletí, která od té doby uběhla.

Mnozí to vidí jinak. Nemusel bych ani hledat v ochranovském archivu v zachovaných životopisech, postačí naslouchat, jak některé ženy vyprávějí o svém životě. Ale přece jen raději uvedu líčení ze životopisu jedné paní, která zemřela právě v roce, kdy jsem se já narodil. Svým synům napsala: "Přišla jsem na svět 1. dubna jako třetí dítě po dvou děvčatech. Zvolání porodní asistentky: Je to zase děvče! by byla moje matka ráda brala jako aprílový žert. Potom se obrátila ke stěně a dlouho plakala. Byla jsem nechtěná."

A nyní ke kázání na náš text: Zachariáš je první osobou, se kterou nás Lukáš ve svém vyprávění seznamuje. Po celý život byly Zachariášovi odepřeny otcovské radosti a tu přijímá povznášející slovo o tom, že bude mít syna Jana, který bude předchůdcem zachránce - Mesiáše. Oněmí z toho. Stahuje se z veřejné služby, právě tak jako se jeho manželka Alžběta skrývá před lidmi. Musím se přiznat, že třikrát jsem si tajně představoval oznámení o narození našich dětí s textem Lk 1,57: Alžbětě se naplnil čas a přišla její hodina: narodil se jí syn. Ale nikdy k tomu nedošlo. A my jsme narození našich děvčat tedy museli oznamovat jiným, jistě také pěkným ohlášením. Ale zpátky k Lukášovi. Devět měsíců, po něm je jeho manželka Alžběta těhotná, žije nastávající otec v klauzuru a roste a uzrává v něm poznání. Potom nastanou porodní bolesti, jeho uzavřená ústa se otevrou a vytryskne z nich: Baruch Adonaj, Elohim Israel - po celém světě známé jako Benedictus Dominus Deus Izrael, což v překladu zní: Buď pochválen Pán, Bůh Izraele.

Připomíná to snad rozčilené otce, o nichž se vyprávějí vtipy. Ale tady zpívají rociče ústy otce šťastnou píseň o narození svého syna. Je to vytoužený chlapec, na kterého dlouho marně čekali. (Ještě jedna osobní poznámka - já sám jsem se narodil podobně. Po 6 letech od svatby jsem se jako jedináček narodil svým rodičům, když mé matce bylo 38 roků.)

Zda měl také evangelista Lukáš tak oslavovaný start do šťastného života, nevíme. Ale ve vztahu k ženám je velmi pozorný. Právě on živě zpodobnil Boží matku. A v jeho evangeliu se dozvídáme o ženách, které doprovázely Ježíše, více než u ostatních evangelistů. V dnešním biblickém textu máme co činit s prvním hymnem, který Lukáš zařadil do svého vyprávění. Písně chval a vděčnosti z prvních kapitol jeho spisu se vůbec staly světově známými. Troufám si tvrdit, že žádná píseň ve světě není tak často veřejně zpívána, jako Gloria Dei (Lk 1, 68),

Ave Maria (Lk 1, 28), Magnificat (Lk 1, 46) a Nunc dimittis (Lk 2, 29). Všechny jsou z prvních dvou kapitol Lukášova evangelia.

Lukášovi, a také mně, který z jeho textu kážu, jde však o víc než o osobní výbuchy štěstí novopečeného otce. U Zachariáše šlo o to, že v těhotenství poznal tělesné navštívení Boží: po všem, co jako věřící člověk již o Bohu ví a od něj očekává, přemáhá ho nyní v hloubi srdce pocit štěstí. Bůh ke mně přichází blíže, bude člověkem jako já.

Bůh nezapomněl na svá dávná zaslíbení a učiní ještě větší věci. Tato perspektiva přivádí Zachariáše do extáze, mohu-li to tak povědět podle řeckého znění. (Poznámka - v bodě chválení jsem připraven, při své omezené praxi, dát se bratrsky a sestersky obohatit horlivými charismatiky. Kdyby stejně cítili i oni, měli bychom opěrný bod pro vytváření společenství.)

Bůh učinil již Davidovi do budoucna zaslíbení: Výhonek z Davidovy dynastie bude spasením pro Židy a pro celý svět. A ještě dříve zaslíbil Abrahamovi, že potomek starého Abrahama a neplodné Sáry se stane požehnaním všem národům - tedy i Čechům a Němcům a všem těm národům, kde působí naše Jednota.

Zachariáš mluví plně ze světa svých židovských představ. Ale spisovatel Lukáš mu dal ještě mnohem větší váhu. On, žid, se stane tím, kdo pro křesťany předřikává chvály Hospodinu: Tak jako se Bůh "rozpomenul" na svou smlouvu, máme my bohatý důvod "rozpomínat se" na Boží věrnost.

Nad mou pracovním v archivu je v omítce budovy uveden verš 5M 32,7, který ospravedlňuje práci archivu Jednoty: "Rozpomeň se na dávné dny, snaž se porozumět létům zaslých pokolení, vpytávej se svého otce, on ti poví, svých starců, oni ti řeknou".

A jestli se každé ráno nerozpomínáme přeřikáváním "Benedictus", činíme to při čtení Hesel. Na prvním listě první vytištěné knížčky bratrských Hesel stojí: "Smělá mysl, která je vzpruhou každodenního života společenství kříže, se skrze připomínání věčných pravd obnovuje každého rána". Amen.

Karl Engen Langerfeld
Jablonec n. N.

úroky ze starých pokladů

Na čem záleží (4)

O pravém učedníku

Ne každý, kdo mi říká Pane, Pane, vejde do království nebeského; ale ten, kdo činí vůli mého Otce v nebesích. Mnozí mi řeknou v onen den: Pane, což jsme ve tvém jménu neprorokovali a ve tvém jménu nevymítali zlé duchy a ve tvém jménu nenútili mnoho mocných činit? A tehdy jim prohlásím: Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti (Mt 7,21-23.)

V Bibli nalezneme bezpočet výzev ke chválení a velebení Boha. Zvláště v Žalmech! Chvalte Hospodina všichni národové a velebeťte ho všichni lidé. Neboť jest rozšířeno nad námi milosrdenství jeho a pravda Hospodinova na věky. Tak zní Žalm 117. Ježíš ovšem upozorňuje, že tato činnost nepřináší člověku žádné zásluhy. Chválení, oslavování - to je projev radosti člověka, který nemůže jinak! Zle ovšem je, když to lidé přičítají ke svým dobrým skutkům a vyžadují po Pánu Bohu, aby jejich snahu evidoval a měl je za to rád.

Zvláštní je to opakování, které Ježíš napodobuje. Pane, Pane. Známe to. Drmolení, které člověka otupí. Když po nás nějaký podvodník něco žádá, jede mu huba samou chválou, až nám to začne být buď příjemné, nebo protivné.

Ježíš jasně sděluje: záleží na konání vůle mého Otce! Nezáleží na frekvenci drmolení a brblání mého jména. Kdo koná vůli Otce, ten vejde do království nebeského. Kdo nekoná, ten nevejde.

Okamžitě se vynoří otázka - a jak tu vůli Otcovu poznáme? Jak poznáme vůli Boží? Nejvýstižnější odpověď zní - v Kristu Ježíši. Sledujme, co dělá, jak jedná, jak se rozhoduje, s kým se stýká, komu a čemu dává přednost. A křesťan nadto k tomu přidá i víru ve vzkříšeného Ježíše Krista. Vždyť on, jak věří, je s ním. On je zjevení Boží vůle. V něm nám Bůh Otec sděluje, jaká ta jeho vůle vlastně je.

Ježíš v těchto varujících slovech předjímá chvíli posledního dne - Mnozí mi řeknou v onen den. A cituje, co že mu mnozí budou v onen den říkat. Budou se odvolávat na to, že v jeho jménu prorokovali, že v jeho jménu vymítali zlé duchy a že v jeho jménu učinili mnoho mocných činů.

A Ježíš už dopředu informuje všechny případné nešťastníky, co jim odpoví: Nikdy jsem vás neznal; jděte ode mne, kdo se dopouštíte nepravosti. Zdá se to možná velmi tvrdé, ale je to vlastně nadějně. Jsme upozorněni, že v onen den Ježíše nikdo neoklame. Že je možné svou okázalou zbožností oklamat lidi. Ale není možné oklamat Boha.

Jak často se s tím farář setkával! Se samozřejmou jistotou, že já jsem ten dobrý a účast v království nebeském mám jistou. A tamten, lotr jeden, ten se bude pěkně smažit, panečku. Usuzujeme tak podle nepodstatných věcí. Do řeči tu a tam zamícháme slovo Bůh - a domníváme se, že to musí stačit. Musí to přece vyjit! Ouha. Nemusí. Zapomínáme totiž na kritérium - činit vůli Otcovu! Vůli Boží, v Kristu zjevenou. Vůli o lásce, smíření, odpuštění a naději. Pro všechny. Nejen pro nás.

Podobenství o dvou stavitelích

A tak každý, kdo slyší slova má a plní je, bude podoben rozvážnému muži, který postavil svůj dům na skále. Tu spadl příval, přibíhaly se vody, zvedla se vichřice a vrhly se na ten dům; ale nespadol, neboť měl základy na skále. Ale každý, kdo slyší tato slova a neplní je, bude podoben muži bláznivému, který postavil svůj dům na písku. A spadl příval, přibíhaly se vody, zvedla se vichřice a obořily se na ten dům; a padl, a jeho pád byl veliký (Mt 7,24-27).

Slyšet slova, která Ježíš posluchačům říkal, a plnit je. To je jako stavět dům na skále. Dům stojící na pořádných základech je pevný a nepohne s ním ani vichřice, ani příval vod jej nestrhne.

Oproti tomu slyšet tato slova a neplnit je, je jako stavět dům na písku. Základ nestojí za nic. A když se na něj oboří vichřice a příženou vody, spadne.

Nerozhoduje tedy dům - zda velký nebo malý, luxusní nebo obyčejný. Rozhoduje základ. Ten je podstatný. Zda skála, nebo písek. Zda pevný, nebo nepevný. A tak na závěr celého Kázání na hoře je čtenářům a posluchačům kladena prostinká, nekomplikovaná otázka. Na čem stavíme své domy? Na čem budujeme své životy? Na Bohu, který je naše útočiště i síla, ve všelikém soužení pomoc vždycky hotová? Pokud ano, pak se opravdu spolu s Žalmistou (Ž 46) nemusíme bát, byť se pak i země podvrátila a zpěvracely se hory do prostředí moře, byť i ječely a kormoutily se vody jeho, a hory se rozrážely od dutí jeho.

Tou skálou je autor těchto slov. Skálu nikdo z nás "budovat" nemusí. Nemusíme ji shánět. Ona je tady. Tak svědčí křesťanská víra. To je osvobodivá nádhera evangelia.

Závěr

Když Ježíš dokončil tato slova, zástupy žasly nad jeho učením; neboť je učil jako ten, kdo má moc, a ne jako jejich zákoníci (Mt 7,28-29).

Evangelista Matouš na počátku celé Kázání na hoře uvedl slovy: Když spatřil zástupy, vystoupil na horu; a když se posadil, přistoupili k němu jeho učedníci. Tu otevřel ústa a učil je.

A obdobně komentuje situaci, která nastala poté, co Ježíš skončil svou řeč. Zástupy žasly nad jeho učením. Tohle ještě nikdy neslyšely. A je i vysvětleno, proč zástupy žasly nad jeho učením - neboť je učil jako ten, kdo má moc. Inu, bodejt' by je neučil jako ten, kdo má moc. Vždyť - opět upozorňuji, že nyní ze mne hovoří má víra - je učil Bůh v těle příšlý, ukřižovaný a vzkříšený. Týž, který i dnes panuje. Ten, který přijde a bude soudit živé i mrtvé. Jak by mohli nežasnout ti, kdo slyšeli slova muže, v němž mnozí poznali a poznávají Božího syna. On sám to po svém vzkříšení potvrdí - Je mi dána veškerá moc na nebi i na zemi. Jděte ke všem národům a získávejte mi učedníky, křtíte je ve jméno Otce i Syna i Ducha svatého a uče je, aby zachovávali všechno, co jsem vám přikázal. A hle, já jsem s vámi po všechny dny až do skonání tohoto věku (Mt 28, 16-20).

V úvodu jsem se pokusil shrnout do jedné věty hutný obsah Kázání na hoře. A odvážil jsem se to shrnout takto: milost Boží je pomocí člověku pro jeho všední život. Pokud vám předchozí řádky pomohly k podobnému poznání, je to výborné.

(Ale mnohem lepší je, když se ta Boží milost pomocí pro všední život každého z nás stále stává. Všem vám to ze srdce přeji.)

*Daniel Ženatý,
farář ČCE v Novém Městě na Moravě, náměstek synodního seniora*

dějiny

Ireneus

Ireneus, neboli Eirénaios, jak zní přepis řecké podoby jeho jména, se narodil v Malé Asii, snad ve Smyrně (od sklonku 1. století kulturní ohnisko pozdní sofistiky) někdy mezi lety 130-140. V chlapeckých letech byl učedníkem Polykarpa (+156), biskupa ve Smyrně, který za svého jinošství osobně poznal apoštola Jana. Ještě jako mladý se Ireneus stal presbyterem v Lyonu (lat. Lugdunum) a v r. 177 nastoupil na místo biskupa Pothéina, který zemřel za pronásledování. Lyonský sbor založili křesťané maloasijského původu, ale v jeho řadách byli i Římané a Keltové, nejsilnější sociální skupinu v něm tvořili otroci. Tolik na začátek alespoň několik životopisných dat.

Ireneus byl především theologem, jedním z prvních křesťanských theologů vůbec, v mnoha ohledech výrazně ovlivnil učení rané církve. V posledním desetiletí 2. století zasáhl i do sporu o datum velikonoc. Tím, že sám byl Řek a jeho působištem západní část římské říše, stal se pojítkem mezi ranou řeckou a západní latinskou teologií. Jeho hlavní přínos ovšem tkví v potírání bludných nauk, které ohrožovaly církev. K tomu se vztahuje Ireneovo stěžejní dílo Odhalení a vyvrácení nepravého poznání, známější podle názvu latinského překladu: Proti bludným naukám (Adversus haereses). V řeckém jazyce se zachovalo značné množství fragmentů spisu, máme však jeho úplný latinský překlad. Ireneus v něm vystupuje zejména proti gnózi, v té době velmi rozšířenému a křesťanství dosti nebezpečnému učení. Abychom

rozuměli naukám, proti kterým se Ireneus postavil, musíme si alespoň stručně objasnit jejich podstatu.

Gnóze byla spíše pestrá soustava různých učení, než jednotité náboženství. Vrcholu dosáhla ve 30. a 40. letech 2. století. Její přívrženci věřili ve svrchovaného boha, který je zcela vzdálen tomuto světu a nemá žádný podíl na jeho stvoření. Hmotný svět byl pro ně nedokonalým dílem některého menšího boha, často ztotožňovaným se starozákonním. Mezi tímto světem a svrchovaným bohem se prý nachází celá hierarchie různých božských bytostí, lidské tělo je součástí světa viditelného, toliko duše je božskou jiskrou, v těle uvězněnou. Spásou se potom rozuměl únik lidské duše z těla do horních nebeských říší. Ke spáse bylo možno dojít pouze prostřednictvím poznání (ř. gnósis), kterému lze rozumět buď primitivně magickým způsobem, nebo i zcela filosoficky jako existenciálnímu sebepoznání. Charakteristické pro gnostiky bylo, že se často dovolávali různých tajných tradic, které prý měly původ u některých z apoštolů.

Učení přívrženců gnóze bylo křesťanům velmi nebezpečné, protože nabízelo množství styčných ploch. Ireneus věnoval jeho potírání velkou pozornost. Základem jeho úspěchů byl nejprve podrobný popis jednotlivých systémů. Tvrdil totiž, že "pouhý popis takových nauk znamená jejich potření". Upozornil tím na zcela absurdní povahu řady věcí, kterým je přikládána víra. Velkou váhu měl jeho argument, že kdyby chtěli apoštolové předat nějaké zvláštní učení, světili by je sborům, které založili. Hlavní jeho zbraní byl poukaz na existenci nepřetržitého sledu vyučování. Jak lze ověřit výpovědi gnostiků, když nelze žádným způsobem doložit jejich původ a navíc si mnohé protřeč? Síla církve tedy spočívá i v jednotě učení, v jednotnosti biblické zvěsti. Zde vidíme důležité poslání tradice, která brání zhoubným novotám, ale která také zpláněle neustrne. Ovšem význam tohoto slova měl v Ireneově době přece trochu jiný významový odstín, než jak mu rozumíme dnes. Sám Ireneus přece znal Polykarpa, který byl ještě ve styku s apoštolem Janem.

Ireneus byl též jeden z prvních, kteří mluvili o Nových Písmech na rozdíl od Starého zákona. V jeho době již značně pokročilo formování novozákonního kánonu, vedly se spory pouze o poslední části. Ireneův odkaz na učení obsažené v těchto písmech byl ve spojení s důrazem na apoštolskou tradici velmi důležitý, protože gnostikové obecně přijímané spisy Písma neuznávali. Když se na některé jeho části, zvláště Pavlovy listy, odvolávali, vykládali je po svém, často alegorizační metodou. Tím se ale zároveň stali průkopníky nových metod přístupu k Písmu. I přes všechn odpor křesťanských apologetů měla gnóze velký vliv na formování křesťanského učení.

Ireneus zemřel podle tradice počátkem třetího století, možná právě před 1800 lety, jsa nejspíše obětí protikřesťanských zásahů císaře Lucia Septimia Severa, úspěšného bojovníka proti Parthům.

-jj-

Literatura:

Lane, Tony, Dějiny křesťanského myšlení, Praha 1996

Molnár, Amedeo, 12 století církevních dějin, KEBF, Praha 1989

Agnes

Před 720 lety zemřela v Praze 2. března Anežka, dcera krále Přemysla I. Narodila se z jeho druhého manželství s Konstancíí, dcerou uherského krále Bély III. Prvé manželství s Adlétou Mišeňskou bylo rozvedeno, přestože s ní měl čtyři dcery. Jednu z nich, Markétu, známe jako velmi oblíbenou dánskou královnu Dagmar. Jméno Anežka dostala po své tetě Anežce, která byla abatyší kláštera benediktinek u sv. Jiří na pražském hradě.

Anežka, protože, nebo spíše přestože byla královskou dcerou, měla život velmi těžký. Už ve třech letech byla zasnoubena budoucímu polskému králi a byla poslána na výchovu do polského cisterciáckého ženského kláštera v Třebnici severně od Wroclavi. Když dětský snoubenec po třech letech zemřel, vrací se šestiletá Anežka do Čech, do kláštera premonstrátů v Doksaněch. Po dvou letech ji otec vyjednal další zasnoubení s Jindřichem, synem císaře Fridricha II. Anežka je poslána do Vídně ke dvoru babenberského vévody Leopolda, kde byla vychovávána ve dvorských mravech spolu s jeho dcerou Markétou. Vévoda různými intrikami dosáhl zrušení zasnoubení Jindřicha s Anežkou a prosadil jeho zasnoubení se svou dcerou Markétou. Čtrnáctiletá Anežka se vrací do Prahy v roce 1225 a její otec vyhláší trestnou výpravu proti vévodovi Leopoldovi. O ruku ji požádal anglický král Jindřich III., byl ale odmítnut.

V devatenácti letech jí umírá otec (1230). O ruku ji požádal bývalý snoubenec, nyní už německý král Jindřich VII., ale neuspěl. Později se o její ruku uchází sám jeho otec, císař Fridrich II., který ovdověl. Anežka tajně žádá papeže Řehoře IX., aby podpořil její odmítnutí stát se císařovnou, manželkou císaře Fridricha II., který byl třikrát vyobcován z církve. Necírkevní historikové připomínají, že se zamilovala do mladého šlechtice Jaroslava ze Šternberka, kterého si jako královská dcera nemohla vzít za manžela a který později padl v bitvě s Tatary na Moravě (1241). A že to byl také jeden z důvodů, proč vstoupila do kláštera, který založila roku 1231. Na jeho výstavbu věnovala své královské věno. Její bratr, král Václav I., povolává do Prahy mužskou větev františkánů a zakládá pro ně klášter u sv. Jakuba na Starém městě Pražském roku 1232. O dva roky později (1234) vstupuje do kláštera sama Anežka a papež Řehoř IX. ji ihned jmenuje abatyší. Anežka se této hodnosti vzdala a zůstala jen "soror maior" (starší sestrou). Po svém vstupu zakládá konvent minoritů, který by sloužil duchovním i hmotným potřebám ženského kláštera, uzavřeného do přísné klausury. Protože Anežka přijala zásady zakladatelů řádů františkánů a klarisek o přísné chudobě v protikladu k Římu, který usiloval v intencích IV. lateránského koncilu o ekonomickou moc, založila vedle kláštera špitál, který mohl vlastnit statky a z jejich výnosu mohl vedle potřeb špitálu také podporovat ekonomické zázemí prvního sdruženého ženského a mužského kláštera v Praze.

Tato snaha zakladatelů žít v chudobě, kterou prosazuje zakladatelka pražského kláštera, šla proti zásadám přijatým na IV. lateránském koncilu (1215). Ten už nebyl koncilem v tom původním slova smyslu. Delegáti, kterých bylo asi na dva tisíce (z toho 412 biskupů a na 800 opatů), pouze vzali na vědomí hotové papežské dekrety, kterých bylo přes 70 věroučných a kázeňských. Těmito papežskými dekreti, které vzal koncil pouze na vědomí, bylo uzákoněno:

- 1) transsubstanciační dogma (nadpřirozený prostředek v moci církve)
- 2) proměnu živlu může provádět pouze řádně vysvěcený kněz různého stupně, opatřený imunitou (vrstva kněží vyňata z obecné společnosti, podléhá vlastním zákonům)
- 3) vytvořena vrstva prostředníků, která kontrolovala všechny obyvatele určitého okruhu (mimo Židy a Moslimy) prostřednictvím nařízené povědi
- 4) nařízen boj proti jinak smýšlejícím, pro tento boj zřízena inkvizice a světské vrchnosti nařízeno provádět tresty uložené inkvizicí
- 5) světské vrchnosti byly odebrány kostely, které postavila, současně s právem dosazovat tam kněze a vybírat desátky. Tím přešla ekonomická moc z civilního sektoru na sektor církevní. Světská vrchnost měla nyní jen povinnost udržovat objekty přešlé pod církevní správu v provozuschopném stavu (patronátní právo).

Církev, která dosud sloužila společnosti, se stává mocí, která začíná společnost ovládat. Začínají se rýsovat dvě pojetí úlohy církve ve společnosti: církev sloužící a církev vládnoucí. Anežka zůstává věrna pojetí církve sloužící. Sílu k této službě čerpá z dopisů, které si vyměňuje s Klárou, zakladatelkou ženské odnože řádu františkánů (několik dopisů se zachovalo až do naší doby).

Slouží nejen všelijak postiženým, chudým a nemocným, ale i mocným. Slouží všem jako ostrov lásky a míru. Urovnává střet svého bratra krále Václava I. s jeho synem Přemyslem, svým synovcem (1247 - 1249), kterého známe později jako krále Přemysla Otakara II. Jako další službu církve potřebným zakládá řád špitálních (1250). Pražský biskup Mikuláš dal na papežův popud špitálním bratrům do znaku kříž s červenou hvězdou (šternberskou). Potvrzením užitého znaku papežem vznikl nový rytířský řád, kterému se začalo říkat "Křížovníci s červenou hvězdou". Řád, který nikdy nikde nebojoval a jehož náplní byla vždy jen péče o nemocné.

Roku 1277 dává Anežka přenést ostatky Jaroslava ze Šternberka do Prahy a pohřbívá je ve svém klášteře. Její synovec, král Přemysl Ota II., umírá v bitvě na Moravském poli (1278) a země se dostává do područí jeho bratrance Oty V. Braniborského, který vězni malého Václava (narodil se 1271) nejdříve na hradě Bezdězi, později v Berlíně ve Špandavě.

V zemi nastává rozklad společnosti, hlad a mor a zakladatelka kláštera, královská princezna Anežka, "soror maior", umírá 2. března 1282 ve věku 77 let a je pohřbena ve svém klášteře spolu s Jaroslavem ze Šternberka.

Živan Kužel

William Booth a jeho Armáda

Před hospodou U slepého žebráka v chudé londýnské čtvrti East End vedla skupina misionářů pouliční shromáždění. Když se jejich program chýlil ke konci, zeptali se, zda je mezi přítomnými nějaký křesťan, který by chtěl oslovit ostatní. Slova se ujal metodistický kazatel William Booth. Okamžitě si získal pozornost přihlížející chudiny. Nikdy předtím neslyšeli evangelium řečí, které by tak dobře rozuměli. Není divu, vždyť i W. Booth pocházel z podobného prostředí. Jako mladík pracoval v zastavárně, kde denodenně se zárukem sledoval, jak se nešťastníci pokoušejí zpeněžit to poslední, co mají.

W. Booth nebyl momentálně správcem žádného sboru a tak jej zmíněná misijní skupina snadno přemluvila, aby vedl shromáždění ve velkém stanu místo jejich hlavního řečníka, který onemocněl. Zde, v roce 1865, je možné spatřovat počátek Armády spásy, ač toto jméno a vojenskou strukturu přijalo vznikající hnutí až později.

Boothovi šlo především o získávání lidí pro Krista. Sociální práce nestála v popředí. Dle jeho slov "musíme mít stále na paměti, že každý plán, jež lze navrhnout, musí změnit člověka, jestliže je jeho charakter a chování důvodem jeho pádu v životním boji. Lidskou podstatu však nemůže transformovat pouhá změna okolností či revoluce v sociálních podmínkách." Ačkoli Booth považoval za rozhodující podmínku morálního i ekonomického vzestupu jednotlivce osobní obrácení ke Kristu, bylo mu jasné, že aby mohl chudý člověk s užitek naslouchat evangeliu, musí nejprve dostat krajíc chleba.

Podmínky, v nichž tehdy lidé na East End a jinde živořili, si dnes stěží dovedeme představit. Stručně řečeno, bylo to prostředí extrémně špinavé a to jak fyzicky, tak morálně. Právě do těchto míst směřovali první stoupenci Armády (salutisté). Jejich prosté poselství se soustředovalo na Kristovu obět' za bezbožné, nabídku nového života a bylo doprovázeno osobními svědectvími o vysvobození z alkoholismu a jiných svázaností. Adresátem jejich zvěsti byla chudina a lůza - opilci, rváči, povaleči, prostitutky a jiné živly. Salutisté si od nich vyslechli hojně nadávek a leckdy si odnášeli modřiny. Scénář dramatu byl třeba takový: Skupina salutistů začala hrát duchovní písně před hospodou, načež hospodský vykřikl: "Chlapi, dneska večer je pití zadarmo - nejdřív je ovšem potřeba vyřídít tu rámusící bandu!" Zbité salutisty pak policisté předvedli na záchytnou stanici s tím, že ruší pořádek.

Některé z těch, kdo se jim posmívali, však přece zvědavost dovedla do shromáždění, kde pak se zlomeným srdcem v pláči vyznávali své hříchy u lavice pokání. V mnoha případech bylo nemyslitelné poslat tyto nově obrácené do míst, odkud přišli s napomenutím, aby vedli nový život. Elizabeth Cottrillová, seržant sboru Whitechapel, poklekla u lavice pokání spolu s jakýmsi děvčetem. Když se dívky z důvodu další pastorače zeptala na její bydliště, uslyšela adresu nechvalně proslulého nevěstince. Vzala ji proto k sobě domů, ačkoli její domek již obývalo 16 členů tří rodin, což bylo více než dost. Znamenalo to neoficiální začátek záchranářské práce Armády spásy.

Pokud jde o shromažďovací prostory, volili salutisté ty, jež odpovídaly kultuře lidí, jež chtěli oslovit. Shromáždění proto konali v bývalé hospodě Eastern Star, v kuželárně, lidovém tržišti a taneční akademii. Když se tanečníci rozcházeli v neděli v časných ranních hodinách domů, salutisté tam přinášeli lavice a košťata, aby prostory připravili pro bohoslužby. O typu jejich shromáždění vypovídá i výrok Catherine Boothové, manželky W. Boothy, která byla také kazatelkou: "Sežeňte někoho, kdo umí vyhánět demony a nestarám se o to, zda umí číst nebo sestavit gramaticky správnou větu!" Přání se jí splnilo, neboť se k jejich hnutí brzy připojil jakýsi negramotný metař jménem Cadman, který prostě biblické texty a obsah věrouky odposlouchal. Na jeho shromážděních se během let obrátily stovky lidí. Mnozí přitom padli na zem, leželi hodiny v bezvědomí a někteří byli fyzicky uzdraveni.

Ve své knize "In Darkest England and the Way Out" z roku 1890 se W. Booth projevil nejen jako bystrý analytik společenských poměrů, ale především jako ten, jež stávající poměry nenechávají v klidu. Při volbě názvu své knihy se nechal inspirovat cestopisem H. M. Stanleye "V nejtemnější Africe". Stanley si 160 dnů klesl cestu tropickým pralesem, kde potkával domorodce, kteří mu nevěřili, že existuje něco jiného, než přítomí pralesa, ani že prales někde končí. Booth pak líčí "nejtemnější Anglii" jako tři soustředné kruhy lidí, kteří rovněž žijí v temnotě a nikdy nepoznali nic lepšího. Vnější kruh je tvořen počestnými bezdomovci, prostřední těmi, kdo žijí neřestí a nejužší kruh ovládá tvrdá kriminalita. Všechny tři kruhy jsou přitom prosáklé alkoholem. Booth tvrdil, že pokud jde o chudobu, bylo by podle tehdejší legislativy pro nutně výhodnější, aby se nechali zavřít do vězení, protože tam mají zajištěno

základní strávování, ošacení a přístřeší. Dožaduje se pro ně aspoň toho standardu, jehož se dostává londýnským drožkám: "Je-li takto postaráno o koně, proč ne o lidi?"

Bramwell, syn W. Bootha, pokračoval v rodinné tradici. Stal se v pořadí druhým generálem Armády spásy. Také on zápasil s bídou, neřestí i s úřady. Snažil se úřadům mimo jiné dokázat, že byly mnohé dospívající venkovské dívky odlákány do měst pod záminkou, že budou pracovat jako domácí služky. Ve skutečnosti však končily ve veřejných domech. Úřední místa žila v přesvědčení, že v "civilizované" Anglii nemůže k ničemu takovému docházet. Aby jim dokázal opak, vypravil se B. Booth spolu s jedním novinářem na venkov, koupil nezletilou dívku, odvezl ji do Londýna a prokázal, že se pak o ní nikdo nezajímá. Dívku světil kolegyním z Armády a novináře, který byl svědkem celé akce, povzbudil, aby případ zveřejnil. Když se tak stalo, B. Booth byl uvězněn. Dosáhl však toho, že se úřady začaly věci zabývat a parlament přijal některé změny zákonů.

Na nenápadném londýnském hřbitově vedle sebe stojí tři náhrobky ve tvaru štítu. Jsou na nich vyryta jména Williama, Catherine a Bramwella Boothových. U jejich jmen a dat je napsáno nejen "narozen", ale také "narozen znovu z Ducha" s datem a místem obvyklého "zemřel" tam stojí "povyššen do slávy".

Pavel Hejzlár

zprávy ze světové UF

Synod Jižní provincie v Tanzánii se sešel od 7. do 12. října v Lutengano. 281 delegátů zvolilo na příští čtyři roky do vedení opět bratry A. Musombu, P. Mwaitebele a N. Mwaisanga. Do rozšířeného vedení byly zvoleny také čtyři sestry. Synod také rozhodl, že v budoucnosti v církevních grémiích musí vždy polovinu tvořit sestry.

Základní škola v Gnadau. První třída základní bratrské školy v Gnadau zahájila provoz již 3. srpna t.r. První třída má 18 žáků. V říjnu byli k dispozici předány nově upravené prostory v bývalém "bratrském domě" a to díky pracovnímu nasazení mnoha dobrovolníků. Je to po letech opět nová škola, kterou založila a provozuje Jednota bratrská v bývalém východním Německu.

Jednota bratrská na Kubě. 14. června byl v Kingstownu na Jamajce ordinován bratr Armando Rusindo, který je povolán pro nově vznikající práci Unitas fratrum na Kubě.

Volba nových biskupů Unitas fratrum. Synod Severní americké provincie, který se sešel v červnu v Bethlehemu, zvolil za nové biskupy Unitas fratrum sestru Blaire Couch a bratra D. G. Kleinstopa. Synod Britské provincie zvolil za biskupa UF bratra J. McOwata. Ten byl konsekrován 21. září ve Fulneku. Jedním z konsekrujících biskupů byl také bratr biskup T. Gill. Na synodu provincie Surinam v Paramaribu byl zvolen biskupem br. J. Kent, dlouholetý předseda provincie.

Věčný rod, tihle Moravané!

Od 19. června tohoto roku můžeme shlédnout v Národopisném muzeu v Ochranově mimořádnou výstavu, která potrvá až do 27. října. Od 21. listopadu bude jako koncipovaná putovní výstava předváděna v Sudetoněmeckém domě v Mnichově.

Text v Průvodci výstavy začíná takto: "Lidé z Kravařska opustili před téměř 280 lety svou vlast na severní Moravě a založili v Horní Lužici obec Ochranov..." První Ochranovští přišli skutečně všichni z Kravařska, které za své jméno vděčilo intenzivnímu zemědělství a úspěšnému chovu dobytka. Je to oblast, která je na severozápadě ohraničena Jeseníky a Oderskou vrchovinou a na jihozápadě Beskydami. Jejím středem protéká řeka Odra.

Tito Moravané byli hluboce věřící evangelíci, a jak bylo ve staré Jednotě bratrské obvyklé, měli povšechné vzdělání podle výchovného vzoru Jana Amose Komenského. Jako dobří řemeslníci přivedli malou obec Ochranov k rychlému rozkvětu. Pro Zinzendorfa s jeho misijními plány se stali pozhnáním. Sami byli "putující Boží lid" a tak se dali vyslat, aby světu zvěštovali evangelium.

Od hraběte Zinzendorfa pochází jeho nadšený výrok: "Gens aeterna, tihle Moravané!" (věčný rod). Z více než tří set misionářů, kteří byli vysláni od roku 1732 až do 1760 (rok Zinzendorfovy smrti), pocházela stovka z Kravařska (proto se Jednota bratrská jmenuje "Moravian Church", Moravská církev). Výstava připomíná velká jména: Christian David, Anna Nitschmannová, David Nitschmann, Johann Nitschmann, Georg Schmidt, Matthäus Stach, Georg Weber a samozřejmě David Zeisberger. Každá z těchto osobností je jednotlivě představena obrazem a krátkým životopisem. Malá mapa světa podává výklad o různých místech jejich služby.

Pan Augustin, vedoucí Národopisného muzea, vysvětluje svoji motivaci k této mimořádné výstavě: "Vždycky nás znova udivuje, co tito lidé ethnologicky vykonali." Byli totiž vynikající znalci a badatelé jazyků. Přinesli s sebou do Ochranova především mnoho věcí a předmětů, aby znázornili život a kulturu národů, v nichž pracovali. Jejich sbírka je dodnes základem trvalé výstavy v Národopisném muzeu v Ochranově. Z toho vyplývá něco zcela důležitého, že totiž první Ochranovští misionáři neměřili opravdovým "Ochranovským loktem", jak je Zinzendorf vyzval ve svých pokynech pro misionáře. Oni vyvinuli hlubokou úctu k tomu, co shledali v té které kultuře a snažili se do místních situací vnést evangelium živého Pána Ježíše Krista. Tato misijní teologie byla na 18. století velmi moderní!

Karin Beckmann, Ochranov

(z Herrnhuter Bote, září 2002, přel. M. Ulříčková)

Seminář o Charismatickém hnutí, který pořádala Evropská kontinentální provincie, se konal o víkend 11. - 13. října v Eisenachu.

Jedním z důvodů konání takového semináře byly zkušenosti z naší české provincie. Ty se bytostně dotýkají celé Jednoty v Evropě a kladou otázky, jak máme rozumět onomu dnes širokému hnutí, které jde napříč církví a které musíme brát vážně. Je výlučnost, teologické blouznivectví, zneužití duchovní i strukturální moci ojedinělým excesem nebo to jsou věci tkvící v samé podstatě tohoto hnutí?

Jako hlavní referent byl pozván bratr nad jiné kvalifikovaný. Biskup F. Aschoff je vedoucím "duchovní obnovy sborů", hnutí, které působí uvnitř zemské německé církve. Tento bratr má vlastní farářské zkušenosti s hnutím charismatické obnovy, má široký teologický rozhled i přehled o současné "duchovní scéně" v Evropě i zámoří. Br. Aschoff sám přednesl příspěvek

na téma "charismata a církev", doprovázel nás v našich diskusích a odpovídal na otázky, které z rozhovorů vyvstaly.

I přes zklamání, rozhořčení a bolest nad vývojem v naší provincii bylo zřetelné, že hnutí charismatické obnovy lze nahlížet jako pozitivní přínos pro život křesťanské církve. Tam, kde skupiny nebo sbory nejsou nesený výlučností a jsou pevně zakotveny v biblické teologii a v pokoře chtějí přispívat k duchovní obnově a evangelizaci, mohou být pro církev "darem" k obnově. Důležité je také rozpoznávat, že důrazy a podněty, které toto hnutí přináší nejsou jediné, že stojí v řadě dalších snah o prohloubení spirituality a obnovy církve. Tuto skutečnost vyjadřuje také název celého hnutí v zemské církvi - "duchovní obnova sborů". Tím dává jasně najevo, že si nenárokují být vlastníkem či nositelem "charismat". Ta jsou různá a jsou dána celé církvi. Úkolem a snahou je napomáhat k duchovní obnově.

Celý seminář byl také společenstvím nad Bibli, v modlitbách a písničkách. V meditaci a prosbách za to, abychom byli živou církví, která neztrácí svůj duchovní základ, který je v Kristu a který máme nést s pomocí jeho darů.

Ondřej Halama

ekumena

Rozhovor s autorem přílohy Jednání o sjednocení JB a ČCE

Petr Špirko, autor práce o snaze a překážkách při pokusech o sjednocení Českobratrské církve evangelické a Jednoty bratrské, kterou jsme od počátku tohoto roku otiskovali jako zvláštní přílohu, není mnohým našim čtenářům neznámý. Přece bych jej však rád nyní důkladněji představil:

Petrě, děkujeme, že jsi svou písemnou práci z dob studií poskytl k uveřejnění v našem časopise. Zajímalo by nás, co předcházelo Tvému rozhodnutí studovat teologickou fakultu?

Nepocházím z křesťanské rodiny, uvěřil jsem v necelých jednadvaceti, v době kdy jsem měl už svou vlastní rodinu a první dceru. Studoval jsem tehdy fyzikální chemii a domníval jsem se, že se budu věnovat vědecké práci jako můj otec. Všechny okolnosti mého života vypadaly z vnějšího pohledu relativně pozitivně, odmyslíme-li si skutečnost, že jsem byl občanem komunistického státu. Jenže hluboký vnitřní neklid, který tak výstižně popisuje sv. Augustin, mě vedl k hledání něčeho či někoho, nad co vyššího si nelze nic představit. Po setkání s věřícími křesťany a po velmi složitých rozhovorech a rozličných peripetiích, jsme spolu s manželkou ve stejném okamžiku uvěřili evangeliu Ježíše Krista. Brzy poté jsem byl v létě 1989 pokřtěn.

Moje obrácení nebylo pozvolné a nepozorovatelné, kterak Karafiát popisuje své obrácení slovy, že "se to stalo, jako když rosa padne na čerstvě posečenou trávu". Naopak to se mnou bylo tehdy, jako když nalijete vodu na rozžhavenou plotnu. Bylo to prudké, náhlé a s bouřivou reakcí. Stal jsem se členem holešovického sboru ČCE, ze kterého vznikla dnešní Křesťanská společnost. Rok poté jsem již skládal zkoušky na teologii. Vedly mě k tomu mnohé důvody, mezi nimiž dominovala touha po co nejhlubším poznání Boha. Vyměnil jsem chemii za teologii a nikdy jsem nelitoval.

Jaké motivy Tě vedly k tématu o sjednocování ČCE a JB? Měl jsi o tyto záležitosti nějaký hlubší zájem?

Byl jsem a zůstal jsem idealistou. Dobře si pamatuji, jak mi před obrácením připadaly směšné a nepochopitelné denominace. Jenom v Horních Počernicích, kde jsem bydlel, bylo v okolí hlavní ulice několik církví, v nichž jsem se vůbec nevyznal. Církev bratrská, českobratrská evangelická, evangelická metodistická, československá husitská, katolická... Navíc se tam pohybovali Svědkové Jehovovi, takže jsem v tom měl pěkný zmatek. Na nikoliv nevýznamnou část veřejnosti to dodnes působí komicky a nevěrohodně. Jedním slovem je rozdělení pohoršením.

Jednota církve je pro mne významné téma a hodnota. Když se kolem roku 1994 začalo hovořit o možném spojení Křesťanských společenství a Jednoty bratrské, vyvolalo to ve mně nadějně očekávání, že se českým malým církvím podaří vytvořit sjednocenou církev, která by fungovala na starobratrských principech. Hledal jsem v českých dějinách paralely a velmi mě zaujalo sjednocovací úsilí českých církví v době protektorátu. Spojení se žel nezdařilo ani tehdy, ani dnes. Stal se přesný opak. A i schisma v Jednotě bratrské na konci 20. století se pomalu stává dějinami. Pomalu by stálo za historicko-kritické zpracování.

Po ukončení studií jsi projevil zájem o službu v JB. Proč jsi nezástal v KS a co Tvé plány zhatilo?

To je obtížná otázka. Na fakultě jsem se seznamoval podrobně s dějinami české církve a Jednota bratrská na mne silně zapůsobila. Vysloveně jsem vnitřně zatoužil sloužit v církvi s podobnou tradicí. Vnitřní napětí, které tehdy panovalo uvnitř JB, bylo pro mě osobní výzvou. Doufal jsem, že bych svou službou mohl napomoci usmíření a vytvoření tolerantního prostředí. V některých sborech (Ústí nad Orlicí, Praha, Turnov) jsem pozoroval, že je něco podobného možné. Ohromně jsem se těšil do služby a nepřipouštěl jsem si vážnost situace. Nakonec se přihodilo, že pro charismaticky orientovaný sbor jsem byl přílišný "liberál" a pro tradiční sbor jsem byl nebezpečný "charismatic". Obojí byl nesmysl. Vnímám to tak, že frontové zákopy byly již vykopány a já bláznivě pobíhal po území nikoho. To prostě nešlo.

Když došlo na pověstném synodu v roce 1998 k proměně a k následnému působení nové Úzké rady, nemohl jsem zůstat členem JB a přestoupil jsem do ČCE. Několik týdnů poté došlo k vyloučení části církve a vzniku Ochránovského seniorátu. Jsem velmi vděčný, že byl vytvořen nový seniorát tak rychle a s takovým porozuměním. Rychlá pomoc je vždy dvakrát účinná.

Co děláš v současné době? Zvažuješ i případnou možnost výpomoci v Ochránovském seniorátu?

V současné době jsem čerstvě absolvoval vikariát v Praze - Strašnicích a rád bych nastoupil jako farář na některém místním sboru. V současnosti je vše otevřené a velmi rád bych zůstal s Ochránovským seniorátem v úzkém kontaktu. Navíc bych chtěl pokračovat v hlubším studiu dějin Jednoty bratrské a tak doufám, že se i tím otevře prostor pro další spolupráci.

Děkujeme za rozhovor a do dalšího působení přejeme Boží blízkost, jeho vedení i ochranu. A těšíš se, že se v budoucnosti sejdem nad radostnějšími tématy

B. Kejř, červenec 2002

Internetové stránky společnosti VERITAS

V květnu roku 2002 uvedla Historická společnost pro aktualizaci odkazu české reformace VERITAS do provozu své oficiální webové stránky. Nalézají se na této adrese: <http://veritas.evangelnet.cz>.

Na začátku října bylo zaznamenáno již cca 150 návštěvníků stránek. Na stránkách najdete například tyto informace: pozvánky a oznámení o chystaných akcích, základní údaje o náplni činnosti společnosti, členskou přihlášku, informace o Středisku české reformace ve Velké Lhotě u Dačic, elektronickou verzi periodik vydávaných společností a mnoho dalších. Za zmínku dále stojí, že na stránkách byly také uveřejněny otevřené dopisy společnosti VERITAS z posledních pěti let a informace o tzv. „mariánském” sloupu na Staroměstském náměstí v Praze.

Ještě před uveřejněním oficiálních stránek VERITAS se na Internetu objevily jiné stránky, v nichž bylo uvedeno, že patří společnosti VERITAS. Tyto stránky, které se nacházejí na adrese: <http://mujweb.atlas.cz/Spolecnost/veritas> byly uveřejněny bez schválení výborem a protože obsahují zavádějící informace nejen o společnosti VERITAS a poškozují tak její dobré jméno, výbor se od jejich obsahu distancuje a bude usilovat o jejich odstranění.

náš seniorát

Srpnový Kořenov

Loňskou zprávu o sejití “Polubňáků” jsem končil doufáním, že se příští rok sejdem zase. Rok uběhl a - sešli jsme se. Bylo to v neděli 4. srpna. Bylo nás kolem padesátky. Svolavatelem a připravovatelem programu sejití byl opět výbor Společnosti pro uchování a rozvíjení dějinného odkazu Jednoty bratrské.

Nebylo myslitelné, že by sejití mohlo začít jinak než účastí na nedělním shromáždění v kořenovském kostelíku. Bratr Rudolf Borski tu přes léto velmi obětavě, ale s radostí slouží zvěsti evangelia každou neděli po shromáždění v Tanvaldě. Tuto první srpnovou neděli měl tedy řady posluchačů rozšířené o ty sezvané Společností. (Ještě několik jich přijelo po shromáždění ve vlastním sboru.)

V přednáškové části programu sejití hovořil nejprve bratr Živan Kužel o počátcích práce Jednoty bratrské v naší zemi. Tato historie není neznámější, a proto je dobré se k ní vracet. (Jsme rádi, že ji podrobně vypsál bratr Adolf Vacovský v časopise Jednota bratrská ve dvou seriálech 1959: Do země otců a 1960-61: V zemi otců.) Pohled Ochranova k zemi otců mohl být spojen s duchovní prací až po Protestantském patentu císaře Františka Josefa I. z r. 1861. Ochranovští bratři nepomýšleli zprvu na samostatnou práci Jednoty v Českých zemích, vysílali sem pracovníky pro vnitromisijní práci mezi rozptýlenými evangelíky jako pomoc stávajícím evangelickým církvím. Pán Bůh tomu chtěl, že první zjevné dílo Jednoty byl sirotčinec Viléma Hartwiga v Horní Čermné po prusko-rakouské válce 1866 (zpočátku ovšem nahlížený Ředitelstvem z Ochranova jako soukromá záležitost Hartwigova). První bratrský sbor byl ustaven až 1870 v Potštejně. (Poznámka: Je pozoruhodné, jak důležité místo pro obnovenou práci Jednoty v zemi otců hrál sbor v Gnadenfrei; odtud přicházeli pracovníci (i br. V. Hartwig), finanční podpora sirotčince v Čermné, zde sloužil člen Českomoravského komitě při ochranovském Ředitelství br. Wunderling, který české práci snad nejvíce ze všech “přál”. Byl to kvetoucí sbor ve Slezsku - dokvetl, žel, s koncem války. Dnes se to polské městečko

jmenuje Pilava Górna.) Rozvíjející se práce Jednoty - Evangelické bratrské církve byla vždy konána se zřetelem na spolupráci s ostatními evangelickými církvemi. Na tuto skutečnost se br. Kužel především zaměřil ve své přednášce.

Příspěvek bratra Jana Borise Uhlíře byl reakcí a doplněním k tématu, který přinášela příloha NBL v práci P. Špirka (NBL 2002, č. I-IV): Jednání o sjednocení Jednoty bratrské a Československé církve evangelické v letech 1938-1948. Bratr Uhlíř přiblížil obsáhlou zprávu Doc Dr. A. Boháče, synodního kurátora ČCE, z jednání mezi oběma církvemi z let 1933-1946. Bratr Květoslav Plíva připravil pro toto sejití videopořad věnovaný zesnulému bratru biskupovi Adolfu Ulrichovi - připomenuli jsme si pražské shromáždění, kdy slavil své 90. narozeniny, jeho poslední konvent v Potštejně 2001 a shromáždění k uctění jeho památky v Praze 20. července t. r. u Martina ve Zdi. Sestřih dovolil, aby pořad končil požehnáním bratra biskupa...

Počasí letos nedovolilo posedět před kostelíkem v rozhovorech nebo při písničkách s možností rozhlížet se přitom po krásné hornaté krajině. Sluneční teplo není předpokladem dobrých bratrských a sesterských vztahů. Tím předpokladem je láska z obdarování Kristova. A tu jsme nepostrádali pod střechou kostelíčka.

Přejeme si, aby dobrá (zatím ještě krátká) tradice srpnových setkání v Kořenově mohla pokračovat i první srpnovou nedělí roku 2003.

J. Polna

Polubný

Jak mnoho vzpomínek se vybaví při vyslovení tohoto jména, především u těch, kteří zažili začátky působení tehdy velkého díla Jednoty bratrské v "Horském domově Jednoty bratrské". Nejinak tomu je i u mne.

Bylo to v r. 1948, kdy jsem jako 14letý chodil do besídky ve sboru v Železném Brodě, kde byl farářem br. F. T. Petr a kde jsem se pravidelně již od malička zúčastňoval nedělních shromáždění, besídek a později sdružení mládeže. Je pravdou, že zpočátku to bylo hlavně na přání mé maminky a někdy to pro mě, dítě, nebylo vždy lákavé již také proto, že cesta do kostela byla přes 2 km a to pěšky za každého počasí. Ale jak již bylo řečeno, koncem r. 1948 jsem dostal informaci, že po vánočních svátcích se koná sraz mládeže Jednoty bratrské právě v horském domově v Polubném. Myslím, že jsem tomu z počátku nebyl příliš nakloněn, ale protože se na tento sraz přihlásily m. j. i dvě sdruženky Lída a Dana z naší mládeže, tak jsem se také přihlásil. Nějak po vánocích jsme jeli vlakem přes Tanvald do Kořenova ozubnicovou lokálkou a asi po 1 km chůze jsme dorazili do horského domova. Tady jsem strávil asi 5 dní, kdy velkou část pobytu vyplňovalo lyžování nebo sáňkování, protože sněhu byla spousta a terény v okolí chaty - no co bych povídal. Na závěr pobytu se pak konaly závody ve sjezdu na lyžích a ty vyhrál Míla Brůna, který byl z našeho sboru.

Další náplní pobytu byla ovšem i duchovní část. Naučili jsem se mnoha písničkám, které jsme zpívali z modrých zpěvníků, večery byly také zaneřáděny na duchovní záležitosti. Nejvíce na mne zapůsobil večer, kdy nás po programu vyzval br. farář Glos, který byl duchovním vedoucím sejití, aby se někdo nahlas pomodlil. Povstali jsme a nevím, snad 2-3 minuty bylo ticho, že bylo slyšet každé šustnutí. Já sám jsem se potil, hlavou mi šla slova, ale nahlas jsem nebyl schopen je vyslovit. Dodnes si dovedu vybavit, jak mi tehdy bylo. Br. Glos připomenul důležitost modlitby nejen soukromé ale i pronesené ve společnosti a to nejen bratří a sester.

Setkání skončilo a rozjeli jsme se do svých domovů. Mohu říci, že to bylo setkání, které znamenalo zlom v mém životě. Stále jsem prožíval radostné chvíle zejména při hraní a zpěvu

těch písní z modrého zpěvníčku, které jsem jakoby prožíval. Změnil se i můj přístup k chápání duchovních věcí a vzpomínám i na jednu situaci, kdy jsem se v zimě ve vánici a vysokém sněhu brodil na cestě do sdružení do sboru (bylo již šero). Nevzpomínám si již pochopitelně, na co jsem myslel, ale náhle se kolem mne silně rozjasnilo až mě to polekalo. Rozhlížel jsem se, ale nic než sněh jsem dokola neviděl. Trvalo to jen několik vteřin, ale i to stačilo, že jsem na tuto událost v budoucnosti mockrát vzpomněl a jistě měla i vliv na utváření mého dalšího života.

Od r. 1949 jsem se pak zúčastňoval snad všech setkání na Polubném jak v létě, tak v zimě. To jsem tam již nejedzil kvůli někomu konkrétnímu, ale z touhy po setkání se všemi těmi, kteří jako já toužili jít po nové cestě, kterou jsme poznali v tomto novém obecnství. Prožili jsme mnoho krásných chvil, získali jsme mnoho různých zážitků, ať již na chatě, nebo u Broučků, ale i v nádherné krajině a to jak v zimě tak i v létě. Však jsme si to také mohli nedávno připomenout na videozáznamu z historie polubenských setkání.

V r. 1950 jsem se dostal na školu v Liberci a zde jsem našel další základnu ve sboru Jednoty, kde sloužil br. Pepa Votrubec. Na neděli jsem jezdil do Brodu, ale všední dny, zejména čtvrtky, kdy jsme se scházeli ke sdružení mládeže, byly nezapomenutelným zdrojem nádherných chvil a zážitků s výbornou partou sdruženců při schůzkách, sborových zpěvech, ale i sportu na farní zahradě, na to se nedá zapomenout.

Škola skončila v r. 1954 a to byl i poslední rok, kdy jsme se mohli sejít na Polubném, než byl Horský domov zrušen a budova byla Jednotě vzata. Přesto bych se chtěl podělit s Vámi o dvě osobní zkušenosti, které na mě hluboce zapůsobily. Počátkem studií jsem měl takovou menší osobní krizi týkající se mé první lásky. Vrátil jsem se do Liberce již v neděli odpoledne a šel jsem do sboru k Votrubicům. Svěřil jsem se jim se svými problémy a po probrání situace mi na rozloučenou Pepíček řekl slovo, které se stalo mým heslem - NEBOJ SE, TOLIKO VĚŘ. To bylo to pravé slovo na pravém místě a v pravý čas. Klid a pokoj, který jsem tehdy (a mnohokrát i později) prožíval, se dá těžko vyjádřit našimi nedokonalými slovy.

A na závěr se chci svěřit ještě s jednou zkušeností týkající se síly modlitby. Na škole jsme s kamarádem vedli kroužek gymnastiky a sdruženka Ria tam přivedla spolupracovnici Danu. Líbila se mi a tak jsme ji s Honzou (to byl ten kamarád a také sdruženec) pozvali i do sdružení. Nedá se říci, že byla věřící, ale zúčastňovala se všech společných akcí. Přiznávám, že jsme spolu chodili. Blížily se maturita a konec působení v Liberci. Jednoho dne jsem Rie a Honzovi řekl, že s Danou večer půjdeme k přehradě. Tam nad jezerem jsme mluvili o věcech víry a ona stále byla zmítána pochybností, nebo nejistotou - nevím. Bylo asi půl 12 v noci, když se náhle na mne obrátila a řekla "tak já už věřím". Měl jsem z toho velikou radost a po chvíli jsme se rozešli. Druhý den jsem mluvil s Honzou a tu mi řekl, že večer s Riou na nás čekali, že byli u mne, kde jsem bydlel a když jsem nebyl doma, tak se spolu za nás modlili. A když jsem si srovnal čas, kdy se modlili, tak se shodoval s časem, kdy Dana uvěřila. To byl pro mne jasný důkaz, že Pán vyslýchá naše modlitby a že víra není jen něco, co bychom buď chtěli nebo nechťeli, ale je to dar.

Tak to jsou jen některé osobní zkušenosti, týkající se začátků mého duchovního života a některých zážitků. Jsem velice rád, že i po 50ti letech se můžeme scházet a zpívat opět ty známé a krásné písně a setkávat se s těmi, s nimiž nás spojuje VÍRA - NADĚJE - LÁSKA.

Slávek Pliva

(poznámka redakce - budova Horského domova nebyla Jednotě vzata. Byla ve chvíli malomyslnosti Úzkou radou prodána.)

S rixdorfskými v kolébce Jednoty

Pražský sbor udržuje pravidelné kontakty se svým partnerským sborem Jednoty bratrské z Berlína - Rixdorfu. Již léta se střídavě navštěvujeme. Letos na podzim však bylo zorganizováno mimořádné setkání. Naši přátelé totiž plánovali delší autobusový zájezd - částečně proti směru trasy, po které v 18. století odcházeli exulanti z podorlicka, kteří založili tehdy u Berlína českou osadu Rixdorf.

K našim bratřím a sestrám jsme se připojili v pátek večer 11. října v Rychnově n. Kn. V sobotu jsme pak společně jeli do Kunvaldu, kde jsme ve starém sboru měli krátkou pobožnost. Vydali jsme se i k bratrským lípám. Pokračovali jsme do Litomyšle, kde jsme si prohlédli část

města a zámku. Zastavili jsme se (navzdory nevlídnému počasí) i na Růžovém paloučku - a pak jsme spěchali do Potštejna, kde jsme se sešli ve sborovém domě s několika místními členy Ochranovského sboru a mohli si vyslechnout zprávu o jejich církevním životě, o jeho radostech i starostech. A pak jsme se vrátili do Rychnova. Večer jsme se ještě sešli, abychom hovořili o současné situaci - naši partneři si zvláště přáli slyšet, jak to vypadá s naším sborovým domem,

ale také jsme již prohovořovali plány na příští rok. Tentokrát nás z Prahy bylo 11, což vyjadřuje i náš zájem o tato setkávání.

V neděli brzo ráno jsme se vydali na cestu do Horní Čermné, kde v evangelickém kostele posloužil kázáním br. biskup Theo Clemens (uvádíme jej níže). Po slavnostních bohoslužbách jsme ještě měli příležitost při bohatém občerstvení hovořit také s místními věřícími. Nenechali jsme si ujít ani příležitost navštívit jediný "bratrský" hřbitov v Čechách a navštívit dům, ve kterém bratr Hartwig vybudoval první sirotčinec.

Kázání br. Theodora Clemense 13. října 2002 v Horní Čermné.

Milé setry, milí bratři,

máme velkou radost, že můžeme dnes slavit bohoslužby spolu s Vámi a s bratry a sestrami z pražského sboru Jednoty. Jsme tu na místě, ze kterého v 18. století odešli někteří čeští evangelíci přes Gerlachsheim a Cottbus do Berlína, na místě, kde také bratr Hartwig a ostatní bratři založili sbor Staré Českomoravské jednoty bratrské. Cestou sem jsme měli možnost navštívit Gerlachsheim a také Růžový palouček, na kterém se Jan Amos Komenský naposledy ohlédl za svou milovanou vlastí, když ji v 17. století musel opustit. Včera jsme viděli u obce Morašice jiný Růžový palouček. To vše na nás velmi zapůsobilo. Jsme vděční za to, že jsme tu dnes při bohoslužbách ve vašem společenství. Prosíme Ducha svatého o dar víry, prosíme, aby nás posiloval a spojoval jako bratry a sestry. Děkujeme Bohu za naději, kterou dává tomuto našemu světu. Text pro dnešní kázání je z 2. Korintským 3, 2-6:

Naším doporučujícím listem jste vy sami; je napsán na našem srdci, všichni jej znají a mohou číst. Je přece zjevné, že vy jste listem Kristovým, vzniklým z naší služby a napsaným ne inkoustem, nýbrž Duchem Boha živého, ne na kamenných deskách, nýbrž na živých deskách lidských srdcí. Odvažujeme se to říci, protože důvěřujeme v Boha skrze Krista. Ne že bychom mohli tuto způsobilost přičítat sami sobě na základě toho, co je v nás; naše způsobilost je od Boha, který nás učinil způsobilými sloužit nově smolově, jež není založena na liteře, nýbrž na Duchu. Liteře zabíjí, ale Duch dává život.

V dnešní době je důležité, že můžeme velmi rychle posílat zprávy. Jsme rádi, že nemusíme dlouho čekat, než nějaký dopis obdržíme. I tuto naši cestu jsme mnohem jednodušeji mohli domlouvat elektronickou poštou, která nám zprostředkuje odpověď ještě též den. Ale, co vše se tím změnilo? Stojí za to se nad tím zamyslet, právě v tomto čase, kdy se piší dopisy stále méně a méně.

Když se daří, můžeme v několika málo hodinách ještě téhož dne obdržet zprávy z Ameriky, Austrálie nebo z Afriky. Zázrak techniky. Ale přesto věřím, že osobní dopis způsobí více radosti než stručný e-mail nebo SMS. Samozřejmě záleží na obsahu. Rychlost není podstatná. Ale právě rychlostí zpráv se také mění jejich styl: Sdělujeme si to nejpodstatnější v krátkých větách. Naše řeč se zjednodušuje a chudne.

Přinesl jsem s sebou jeden ručně psaný dopis. Již z jeho stylu a písma rozpoznám, kdo tento dopis psal, aniž bych se zabýval obsahem. Dostáváme přece dopisy od těch, kteří k nám mají vztah, s kterými jsme spojeni. Dopis není úřední zpráva, dopis není jen sdělení. Dopis je něco jako rozhovor. Vzpomínka ve mě znovu probouzí setkání - tak se pro mě stává živoucím. Stává se zcela osobním oslovením. Takový dopis má odesílatele - a tím již sděluje něco o sobě. Jakési osobní vyslání určené pouze mě. A tím pádem vyžaduje odpověď. Některé dopisy lze zodpovědět hned, jiné je třeba nechat chvíli odležet. Ale důležité je, že dialog pokračuje, že se naše spojení nepřerušilo.

Co znamená ten dopis apoštola Pavla? Co v něm mohou lidé, ke kterým se obrací, číst? Na tři body bych chtěl upozornit.

1. Důležitý je odesílatel

Když Bůh volá člověka do svého společenství, není to proto, že by chtěl zachovat dějinnou tradici, nebo z důvodů péče o budovy a církevní stavby. To nejsou ty důvody. Bůh volá lidi, aby jeden druhému přinášeli lásku.

Pavel je vděčný za zkušenost, které se mu dostalo v setkání s lidmi. Proto jeho listy obsahují ve svých začátcích vždy veliký dík - dík Pánu Bohu za lidi, s kterými je za jedno. Tento jeho pozitivní pohled na sbory - a společenství církve může i nám pomoci. Často na naše sbory zehráme. Stěžujeme si, že jsou málo početné, že na společných pracích se účastní stále méně, že máme málo peněz...

Ani Pavel tyto problémy nezaměluje. Když je to nutné, je schopen je řešit, vstupovat do nich. Zná klady i zápory. Ale on si nestěžuje, nepoukazuje na nedostatky. On se raduje z lidí, kteří spolu s ním tvoří Ježíšovo společenství. Tím společenstvím jsme i my. My se svými silnými i slabými stránkami. Lidé, kteří Boží lásku přijali a něco z ní chtějí vyzařovat. Možná, že až v čase nouze někteří pocítí, jak silné je to společenství.

Náš spolkový prezident nedávno řekl, že v čase povodní pocítil něco, co by se dalo označit jako láska k bližnímu - a to právě v naší společnosti, která je jindy tolik proslulá svým egoismem. Pro mnohé něco jako zázrak, jako dar Boží. A právě za to máme Bohu děkovat, že nám něco takového dává.

2. Důležitý je obsah

Bůh nám ukazuje svoji lásku. Ta není jen ve slovech, ale je vtělena v jeho synu Ježíši Kristu. On nás vyzval k tomu, abychom svůj život nechali láskou změnit. Protože se k nám v lásce sklonil, můžeme také my vidět lidi okolo sebe jinýma očima. Ne jako konkurenty, ale jako bratry a sestry. Od prvopočátku šlo i v Čechách a na Moravě o společný život v následování Krista. Není důležité pouze jednotlivé obrácení, ani jen mé obrácení ke Kristu. Ale především můj přístup k bližním, to je význam tohoto dopisu. Jen tak se může proměnit společný život na jednom konkrétním místě. To je také zvláštní dar našim bratrským církvím.

V Ochránově se od počátku kladl důraz nejen na písemný řád sboru, kde byla stanovena řada důležitých bodů, ale především na to, aby se jedni s druhými spolu přijímali, akceptovali, aby přes všechny rozdílnosti mohli žít v lásce. Tak mohla jejich víra dostávat svoji tvář, svoji podobu. A to také zůstává velikým úkolem pro naše sbory. Ježíšův milostný dopis lidem, dopis, kterým osobně promlouvá, dopis, ve kterém se dovidáme něco nového o jeho pisateli - o Bohu.

3. *Důležitá je odpověď.*

Je tu dopis, ze kterého se člověk raduje, a na který rád osobně odpovídá. Boží dopis by neměl být ponechán bez odpovědi. Jak na něj odpovíš - tvoji odpověď ti nikdo nemůže předepisovat. Přejme si, abychom nebyli jen bratrským společenstvím, abychom se jen nenazývali Čeští bratři, ale abychom jimi skutečně byli. Aby lidé okolo nás vycítili něco z nového Ducha, abychom dávali dobrou odpověď. Bůh na ni čeká. Amen

Konvent

Každý rok je třeba, aby seniorátní výbor podával počet ze své práce zprávou ze seniorátu a počet z hospodaření za uplynulý rok. K tomu se scházejí kazatelé spolu se zástupci sborů. Konvent také přijatými rozhodnutími může ovlivňovat budoucí práci seniorátního výboru a život sborů v seniorátu. Letošní konventní jednání Ochránovského seniorátu hostitelsky přijal sbor v Turnově v sobotu 16. listopadu.

Zahajovací pobožnost na adventní texty proroka Izajáše měl vikář br. Pavel Hejzlar. Byli jsme rádi, že mohl být přítomen bratr biskup Th. Gill, br. kazatel A. Tasche s manželkou z Ochránova, s nimiž přijel i br. Th. Weinhold. Bratr biskup nás pozdravil slovy Hesel - zvláště v těžkých a složitých časech potřebujeme Boha a právě tehdy zakoušíme zvláště intenzivně, že je s námi. Jeho blízkost nás navádí k tomu, abychom se učili milovat i ty, kteří nás nemají rádi.

K začátku jednání patřila tichá vzpomínka na ty, kteří už nemohou být mezi námi: na br. J. Niebauera, br. biskupa A. Ulricha a s. D. Fričovou. Také jsme si ovšem připomenuli, že předsednictvo konventu, bratři J. Halama ml. a D. Vacovský v tomto roce společně a rovnoměrně slaví 100. narozeniny", jak je to zaznamenáno v zápise konventu.

Bratr Daniel Vacovský oslavil své padesátiny 4. září a bratr Jindřich Halama se k padesátinám chystal 23. listopadu. Jsme oběma bratřím velmi vděční, že věnují své srdce, svůj čas, své schopnosti práci církve tam, kam je Pán Bůh postavil. Bratr Vacovský jako kurátor potštejnského sboru se věrně stará o potštejnská shromáždění a hospodářské záležitosti. Je výraznou pompcí administrátorovi sboru. Pro svou profesi ve finančnictví je už dlouhou řadu let odborným poradcem a členem finančních komisí církve. A několik let i členem předsednictva konventu. Bratr Jindřich Halama je velkou pomocí pro náš seniorát jako předseda konventu, delegát na synod ČCE, jako tlumočník při jednání se zahraničními komisemi a jako velmi dobrý poradce ve složitých jednáních.

Velice oceňujeme jeho misi na Unity synodu v letošním srpnu v Bethlehemu!

Zpráva seniorátního výboru za rok 2001 byla doplněna několika připomínkami a po krátké diskuzi byla přijata. Také hospodářská zpráva za rok 2001 byla na doporučení revizorů

účtů přijata. Seniorát jako celek dostál všem celocírkevním finančním povinnostem, jak je stanovil synod ČCE.

Bylo třeba, aby konvent projednal i finanční záležitosti pro rok 2003: jakým způsobem se budou sbory podílet na celocírkevních reparticích ve výši 32.000 Kč, byly stanoveny termíny celocírkevních a seniorátních sbírek. Odvod do personálního fondu činí pro r. 2003 pro sbor s kazatelem na plný úvazek 60.000 Kč.

Seniorátní výbor byl pověřen, aby zajistil uspořádání a vedení webových stránek Českého distriktu Unitas fratrum tak, aby obsahovaly aktuální přehled informací. Projednával se statut Českého distriktu Unitas fratrum - Ochranovského seniorátu při ČCE. Jde o ujasnění našeho vztahu ke světové Jednotě i ČCE. Z konventu vzešel také dopis předsedovi světové JB br. A. Y. Musombovi a Exekutivnímu výboru se žádostí o urychlené jednání ve věci budov našich sborů.

Všechny senioráty ČCE měly za povinnost sestavit podle svého nejlepšího uvážení kandidátku budoucí synodní rady ČCE - k volbě dojde na 31. synodu ČCE na jaře 2003. Učinili jsme tak i my.

Poděkováním turnovskému sboru za pohostinství, čtením z Písma a modlitbou zakončil předseda konventu jednání. Po písni "Ve jméno Krista doufáme" jsme se rozjžděli domů...

J. Polma

Jindřich Halama mladší už má také padesát

Tento zralý muž s chlapeckou tváří bez vrásek se narodil před padesáti lety 23. listopadu jako první dar od Hospodina manželům Jindřichu a Růžně Halamovým. Rodina kazatele Jednoty bratrské a od čtyř let sbor v Mladé Boleslavi formovaly jeho mládí a pomohly mu najít pozeňání a radost víry.

Po studiích na Komenského evangelické bohoslovecké fakultě v Praze a po půlročním studijním pobytu na Moravian College v Bethlehemu přijal povolání kazatele Jednoty bratrské. Od 1. 4. 1980 byl kazatelem v Dubé a České Lípě, když odešel do důchodu br. G. Zvěřina. K 1. 4. 1982 byl povolán do sboru v Jablonci n. N. Úzkou radou byl veřejně uveden do služby v tomto sboru 14. 11. 1982 a v ten den byl také biskupem A. Ulrichem ordinován na diakona Jednoty bratrské.

Vedle sborové práce věnoval mnoho času a síle práci ve zpěvníkové komisi, která připravila k vydání nový bratrský zpěvník. Jeho vydání však zabránil vnitřní vývoj JB.

V roce 1988 se s bratřími R. Borskim a B. Kejřem účastnil synodu světové Jednoty bratrské, který se konal na ostrově Antigua v Západodindické provincii v Karibském moři.

Sboru v Jablonci sloužil do 31. 1. 1991. Pak se odstěhoval se svou rodinou do Prahy, přijal povolání spirituála Husova bohosloveckého semináře, jeho manželka Eva se stala tajemnicí synodní rady ČCE.

Při březnovém synodu JB 1992 v Železném Brodě byl 13.3. spolu s bratřími B. Kejřem a V. Kačerem konsekrován br. biskupem A. Ulrichem na presbytera JB.

Jako první kazatel Jednoty bratrské se stal učitelem na teologické fakultě. Působí na Evangelické teologické fakultě Univerzity Karlovy v Praze na katedře teologické etiky - od 22. 2. 1994 jako doktor teologie.

Velmi výrazně pomáhá také našemu seniorátu: při formulování některých dokumentů i dopisů, jako překladatel a tlumočník při korespondenci s cizinou a jednáních s bratrskými delegacemi a vyjednavací, jako předseda konventu od r. 1999 a jako delegát synodu ČCE.

Jako zatím poslední zápis k jeho životaběhu uvedme jednání konventu 2001: byl zvolen kandidátem na úřad biskupa v JB a další volbou byl pověřen, aby náš seniorát - distrikt zastupoval na synodu světové JB v Bethlehemu v srpnu 2002. To se stalo, velmi mu děkujeme za nelehké synodní jednání. A nejen za ně. Za veškerou dosavadní službu a práci pro Pána Církve v Jednotě bratrské, až i v Ochranovském seniorátu při ČCE. Mnohé díky!!

A přejeme milému bratru Boží požehnání pro jeho povolání i jeho rodinu, Boží ochranu, moudrost z Ducha svatého...

J. Polma

recenze

Želary

Dovolte mi, abych Vás upozornila na knihu ŽELARY, kterou na podzim 2001 vydalo nakladatelství Paseka. Jedná se o prvotinu dvaosmdesátileté autorky - Květy Legátové. Za protektorátu studovala Květa Legátová němčinu, češtinu, psychologii a filozofii. Po válce ještě vystudovala matematiku a fyziku. Přestože pocházela z velmi chudé rodiny, jako politicky nespolehlivá prošla zapadlými školami na slováckých kopanicích.

Děj osmi povídek se odehrává ve vsi Želary v době první republiky. Název vesnice je fiktivní, ale krajina je inspirovaná Starým Hrozenkovem, Valašskem, Jeseníky a Oravou. Povídky jsou navzájem propojeny jednotlivými postavami, které vidí stejné příběhy svýma očima. Paní Legátová si je nevymyslela. Napsala je podle skutečných osudů lidí, s nimiž se setkávala na své učitelské pouti. Kruté osudy lidí nejsou popisovány sentimentálně, ale současně jsou poetické. Sama Legátová o své knize řekla: "Lidský charakter se nemění, jen se modifikuje. Co se mění, je technika. Člověk žije relativně snadněji, ale to je dáno snad jen tím, že je vyšší úroveň medicíny, a to jen někde. Ale to hlavní - lidské vášně, nejistoty a pochyby - zůstává od středověku pořád stejné."

St. Benešová, Nová Paka

(dodáváme, že než se dostala tato recenze do tisku, byla autorka paní Legátová vyznamenána literární cenou)

Dvě sestry - knihy

Ačkoliv byl profesor J. Pekař odpůrcem obdivovatelů české reformace, přece se v jedné ze svých knih vyznal ze svých pocitů, které měl při studiu dějin rekatolizace našeho národa: "Vražedná násilnost celé koncepce a brutálnost její metody byly takové, že dokud budou bít česká srdce, neubrání se pohnutí při vzpomínce na muka, jimiž podlomila nebo zničila životní štěstí tisíců." Dvě sestry - knihy znějí, přes úsilnou a pokornou snahu promluvit sřízlivě a věcně, právě tímto pohnutím. Postavil je do života PhDr. Jan Fiala a záslužně na cestu k nám vyslalo nakladatelství Eman. Nesou jméno "Hrozné doby protireformace" a "Temno, doba Koniášova".

Dvěma stoletími, 17. a 18., nás od prahu století 15., poznamenaného činem Husovým a vnucenými válkami Božích bojovníků, provázejí až k dnešku. Ličí ten zápas o pravdu, která

stojí za obětí nejvyšší, statků i životů a přece ji nelze komukoli násilím vnucovat, o pravdu, která i když vnějšně jakoby poražena, přece vítězí a vždy znovu srdce jímá, lidi si podmaňuje a ukazuje cestu. Od Bílé hory přes hrozná doby krvavé rekatolizace a jejího temna až k úsvitu váhavých tereziánských reforem a skoupého Josefova tolerančního patentu provázející čtenáře ty dvě sestry - knihy, aby nakonec ještě dnes neprávem osočovaného Jiráska se čacký ujaly a jeho Temno, ocitající se málem na seznamu našimi médii vyhlášených zakázaných knih, jak náleží z pomluv očistily a oslavily. Vůbec až do dneška je jimi ten zápas o pravdu veden. A tu dokončen bez rozhnívání, s obdivuhodným pokojným úsměvem toho, který nepřestává ve vítězství pravdy věřit vzdor všemu tomu marnému hluku omylů, pomluv, polopravd a lží, které se kolem našich dějin v předposlední a poslední době nakupily. Ty dvě sestry - knihy, milí bratři a sestry, proto o nich píší tyto řádky, by měly do našich sborových společenství vstoupit a promluvit, mít své významné místo v našich knihovnách a nejen v nich.

Dalibor Molnár (emeritní farář ČCE)

společnost a my

Popovodňové kapky (2)

Ze zprávy ředitele Diakonie ČCE

Diakonie ČCE vstoupila do pomoci postiženým záplavami hned v prvních dnech první fáze povodně v jižních Čechách, tj. 8. srpna. Od počátku byla v kontaktu s pracovníky místních a regionálních krizových štábů v rámci Integrovaného záchranného systému České republiky, mobilizovala svá střediska a zapojila dobrovolníky do týmů humanitární organizace ADRA...

Na ústředí Diakonie ČCE vzniklo Povodňové koordinační centrum, kde spolu se zaměstnanci ústředí nepřetržitě pracovali dobrovolníci z řad mládeže... V době od 8. 8. do 4. 9. bylo celkově nasazeno do systému pomoci koordinovaném Diakonií ČCE více než 900 lidí, z toho na základnách pracovalo cca 500, zprostředkováno jiným organizacím cca 400 dobrovolníků včetně 20 psychosociálních pracovníků a zapojilo se minimálně 60 pracovníků Diakonie ČCE.

Střediska Diakonie ČCE a některé sbory ČCE, ležící přímo v zátopové oblasti nebo v její blízkosti, byly přeměněny na základny, odkud je organizována pomoc pro lidi z bezprostředního okolí, někdy i v širším regionálním rozměru. V prvé etapě šlo především o tyto základny: Soběslav, Rokycany, Mělník, Krabčice, Litoměřice a Děčín... Postupně se práce posunuly z jižních a západních Čech do severní části Čech a do Prahy. Vytvořila se nová základna v Libiši, největší základna v Litoměřicích se rozrostla o pobočku v Úštěku... z fary v Radotíně v Praze 5 byla vytvořena další základna, kam dojíždějí brigádníci z Prahy a byla zřízena základna v Praze 8 - Kobylisích.

Pracovníci Povodňového koordinačního centra spolu s odborníky z místního SOS centra střediska Diakonie v Praze vyhledali mezi svými spolupracovníky proškolené odborníky, kteří byli v první fázi buď vysíláni spolu s týmy ADRA, nebo pracují spolu s dobrovolníky vysílanými ze základen Diakonie. Kromě náročné práce s lidmi, kteří prožívají trauma způsobené ztrátou svých domovů a šokem z rozsahu tragédie, je práce psychosociálních týmů zaměřena také na pomoc těm, kteří pomáhají...

Za Diakonii ČCE Pavel Výchopen, 5. 9. 2002

Celý týden od 12. srpna jsem stejně jako většina národa sledovala televizní povodňové zpravodajství. Pocit naprosté bezmoci byl skličující a jaksi ochromující. Přesto - nebo snad právě proto jsem zareagovala na výzvu pražského Židovského muzea, které hledalo dobrovolníky na odklizení následků ničivé povodně v týdnu od 19. srpna.

Z těch několika dnů práce, která nevyčerpávala jen fyzicky, mi zůstala celá řada dojmů, z nichž ty nejsilnější jsem nabyla po příjezdu do

Prahy. Jakoby vylidněné ulice, špatně fungující doprava, hlídky vojáků a všudypřítomné houkačky, to vše takřka evokovalo záběry válečných filmů, což také potvrzovalo výjimečnost situace.

V době, kdy jsme se jako naprosto nesourodá skupina zhruba čtyřiceti lidí sešli na určeném místě, ještě nebylo zcela jasné, jakým způsobem a kde bude naše pomoc využita, protože Židovské muzeum čítá několik objektů na zasaženém Starém městě a člověk, jenž byl pověřen jeho technickou správou v ten den nastupoval do práce jako nepříliš zasvěcený nováček. A tak ještě odpoledne organizace místy vážla a nedostávalo se materiálu a pracovních pomůcek, což se dalšího dne podařilo zajistit, stejně jako potřebné očkování. Práce to opravdu nebyla příjemná, neboť suterénní prostory, které jsme vyklízeli, zaplavila voda podzemní i kanalizační.

O to více člověk ocenil příjemnou atmosféru panující v náhodně utvořeném kolektivu, jež napomáhala udržet "pracovní morálku" i v poměrně náročných momentech, kdy se nevyklizené prostory zdály nekonečné a rostoucí hromady zničených knih, příruček, nábytku i šatstva vzbuzovaly pocit zmaru. Zarážející byl fakt, že ze samotného muzea se na vyklízení podílelo nemnoho zaměstnanců. Jinak mě lidé, s nimiž jsem se během těchto dobrovolnických aktivit setkala, nadchli, neboť pomoci věnovali svůj volný čas, prázdniny a třeba i dovolené tak nějak samozřejmě a bez výhrad. Rozhodně jsem ráda, že jsem mezi ně mohla alespoň na pár dnů patřit.

Marie Ulmanová

členáři čtou a píší

K příloze: Jednání o sjednocení JB s Českobratrskou církví evangelickou

Je záslužné, že se tohoto tématu o sjednocovacích jednáních našich církví někdo ujal a prostudoval prameny k celému dlouhému jednání. To je třeba kladně hodnotit. Litujeme jenom, že v závěru této práce není hodnocení pisatele zcela přesvědčivé. Píše zde: "Prorocké hlasy zazněly silně a jasně. Církevní úřednictvo však zvolilo cestu nejmenšího odporu a namísto, aby se pokusilo jít s druhou stranou dvě míle... raději de facto rezignovalo".

V předcházející kapitole před tímto konstatováním ukazuje autor jasně, kde se jednání o spojení zadrhlo. Píše, že Synodní rada ČCE zaslala na přání Úzké rady vlastní návrh na sjednocení obou církví. Z tohoto návrhu jasně vyplývá, že by tu nešlo o spojení dvou sobě rovných církví, nýbrž o přijetí té menší za součást větší, kde by z Jednoty bratrské zůstalo jenom jméno jednoho seniorátu. Jednota bratrská by tím přestala být integrální součástí světové Jednoty bratrské, a to pro ni bylo nepřijatelné. To byl pro celou naši církev nerv, který neměl odvahu přestříhnout ani jediný člen synodu. Nejednalo se tedy o "církevní úřednictvo", jak uvádí pisatel, o této věci rozhodovala celá církev na synodu, kde byli zástupci všech sborů, jak duchovní, tak členové volení na sborových radách. Rozhodnutí, které vzešlo z tohoto synodu, bylo tedy rozhodnutím celé církve.

Českobratrská církev nemohla přijmout členství ve Světové Jednotě, protože by podle svého mínění ztratila samostatné rozhodování. Na druhé straně se Jednota bratrská nechtěla tohoto spojení a integrálního zapojení do Světové Jednoty vzdát!

Můžeme chápat obě stanoviska, ale tu je nám také jasné, že ke spojení touto cestou nemohlo dojít. Jak bylo ukázáno ještě dále, mám za to, že to byl prof. J. B. Souček, který navrhoval spojení federativní, kde by každá část církve byla víceméně nezávislá, jen by měly některé věci společné. To se zdálo schůdné pro obě církve, ale zásah církevního oddělení Ministerstva kultury tomu učinil konec.

Víme ale všichni, že jednota církve je v něčem jiném, než v administrativním spojení. A snad právě proto, že už tu byla jednota obou církví v zásadních otázkách víry, došlo k hledání cesty, která by mohla vést i k jednotě vnější. Jestliže se tedy tato cesta neukázala schůdnou, nenazval bych to ještě "krachem sjednocovacího úsilí". I tento pokus měl svou cenu, a i když naše církve nesjednotil navenek, "vztahy mezi oběma církvemi skutečně zůstaly i nadále přátelské" - jak potvrzuje i sám pisatel.

Ostatně se to prokázalo v době krize v Jednotě bratrské, kdy sbory zrušené Jednotou bratrskou přijala ČCE ochotně za svůj 14. seniorát!

J. Halama st.

Vánoční poselství

“Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj v lidech, v nichž se mu zalíbilo!” Tento chvalozpěv andělů slyšeli pastýři o vánoční noci. Shůry zněl ten hlas a byl pln radosti a naděje. Dnes také znějí hlasy, volající pokoj a mír - ale jaký rozdíl! Dnes zní to volání zdůli a je plné bolesti a úzkosti. Tam zrození lásky, zde její křížování. Tam zvěst naděje, zde zklamání a nářek. Svět i tehdy byl pln nepřátelství a válek, a hmotné představy Boha určovaly jednání lidí. Vprostřed toho se ozvalo zvěstování pokoje. Avšak kdo uslyšel toto zaslíbení? Mocní v zemi? Nebo učenci? Či církevní mudrci? Nikoli. Slyšeli je prostí pastýři.

Platila tato vánoční zvěst o pokoji na zemi jen jim? Či můžeme ji i my dnes uslyšet a ji uvěřit? Evangelia nám vypravují o zrození bohočlověka prostě a tklivě. V chudíčkém chlévě, kam se uchýlila v bolestech rodička, přichází na svět Spasitel. Zpěv andělů odkazuje věda do říše bájí. Ale duším, kterým je dáno chápat vyšší pravdy, je líčení betlémské události nezvratnou skutečností. Pro ně nejsou vánoce jen vlastní vnitřní zkušeností. Neboť tak, jako se zrodil Ježíš v Betlémě, rodí se Kristus i v duši toho, kdo otevřel jemu své srdce. Pro člověka takového nejsou vánoce jen určitým dnem nebo dobou roční, svátkem, který se slaví jednou za rok, nýbrž stavem srdce a mysli. Převážná většina lidí i v takzvaném křesťanském světě slaví svátky vánoční jen z tradice, z dávného zvyku, a o jeho hlubším smyslu a významu nepřemýšlí. Lidé, kteří o Kristu po celý rok nevědí a jej i popírají, dávají si svátky “Ježíškem”.

Význam vánoc spatřujeme v události, která se kdysi stala v Betlémě a zevním projevem toho jsou vánoční oslavy a pobožnosti. Avšak člověk nábožensky myslící dochází poznání, že vánoce nepatří jen jedinému vyznání, nýbrž že mají význam světový, všelidský. Hvězda, která zářila mudrcům na cestě za Kristem, nezáří jen nad chlévem betlémským jako vzpomínka na dávné zrození Spasitelovo, nýbrž ukazuje cestu každé hledající duši: cestu ke Kristu, k Bohu.

Umět slavit vánoce ustavičně ve svém srdci je nejvyšší způsob oslavy. Je to víra, že Kristus se rodí v naší duši a že nadále bude působit skrze nás, že v nás poroste, bude sílit a mužnět až do plně uvědomělého poslání našeho: “A tak již nejsem živ já, ale Kristus ve mně!”, jak volá apoštol Pavel. To znamená ústup vlastní nižší osobnosti. “On, Kristus, musí růsti, já pak menšit se!” Jan Tauler pokládá takto pochopené vánoce za jediné pravé. “Nejvyšší pak Boží zrození je” - praví - “když Bůh po všechny dny vpravdě a duchovně se rodí v každé dobré duši s milostí a láskou!” A jiný křesťanský mystik, Angelus Silesius, vyjádřil tuto myšlenku takto:

Byť Kristus v Betlémě se tisíckrát zrodil,
jsi ztracen, dokud se i v tobě nenarodil!

Doposud jsou vánoce v jedinou dobu roční a Štědrý den je jediný den v roce. Až snaha být laskavým a štědrým se rozšíří i na ostatní dny v roce, a až si každý uvědomí, že v jeho nitru se má zrodit Kristus - pak nastane opravdu nový věk lidstva.

Zdá se, že jsme od tohoto věku vzdálenější, než jsme kdy byli před lety. Jak čteme v evangeliím vyprávění, nad zrozeným Kristem zněl chvalozpěv andělů: “Sláva na výsostech Bohu, a na zemi pokoj v lidech, v nichž se mu zalíbilo.” Jaký je dnes na zemi pokoj, a kde jsou lidé, v nichž nachází Bůh zalíbení? Nevystonali jsme se ještě z běd válečných a všude se

zas horečně zbrojí a vymýšlejí se nové, hroznější zbraně. "Pokoj na zemi" zní jako bolestná ironie, jako kruté rouhání, jako výsměch zpěvu andělskému!

I dnes ještě lidstvo, kterému nezasvitlo světlo duchovního poznání, stojí bezradně ve tmách. Tuší propast u svých nohou, slyší hukot vzbouřených vln, ale nezná pohled vzhůru, nevidí nad propastí zářit betlémskou hvězdu. Království Boží zdá se být matným, vzdáleným snem a lidé pozbývají víry v ně. Jen pověra bují a strach před děsnou katastrofou. Selhal materialismus, slibující lidstvu blahobyt na zemi za pomoci hmoty, selhala všechna lžikultura se svými technickými vynálezy, které se zvrhly ve výplody ducha d'ábelského. Selhalo povrchní náboženství, a mnoho lidí v přirozeném hladu po lásce a spravedlnosti zavrhllo představu Boha.

Ale jedno neselhalo: světlo božské pravdy. To svítí do vzbouřeného moře jako maják. Boží moudré řízení dává dozrávat věcem všem a vede k cíli jím určenému. Touha po Bohu a pokoji se zrodila a rodí z velkého utrpení naší doby: touha, žít v souhlasu s Božími zákony. Ten pak je zákon Boží, abychom se mílovali vespolek a aby ve svobodě a svornosti žil národ vedle národa, bez rozdílu plemene, víry a stavu. Kdo tak žijí, uskutečňují pravý pokoj na zemi. V nich se Bohu zalíbilo a jim pokoj na zemi hlásají sbory andělů.

Lidstvo dosud zmateně hledá cestu, která by je dovedla k pokoji. Avšak je nám třeba projít nejprve křtem Janovým, to jest skutečným pokáním, duchovní proměnou. Jsme zkažení domýšlivostí materialismu a technické kultury. Musíme se vrátit k vnitřní proměně betlémských pastýřů. Tehdy i my budeme osvíceni světlem shůry a uslyšíme zpěv andělů: "Sláva na výsostech Bohu a na zemi pokoj v lidech, v nichž se mu zalíbilo."

Přemysl Pitter: Na předělu věků (Mnichov 1959)

Bůh dal se jedenkrát co dítě viděti:
ach, kéž bych dítě byl v tom malém dítěti!
Když v lůnu Panny skryt dlel nekonečný Bůh,
Byl v bodu uzavřen, věř nevěř, celý kruh.

*Angelus Silesius: Cberubský poutník
(přeložil Miroslav Matouš)*

foto J. Moravec

Zas svítí hvězda nad Betlémem

Adolf Ulrich

Zas svítí hvězda nad Betlémem,
nebe se otvírá,
zvěst smíru v světě unaveném
zaznívá do šíra.

Zas v lidská srdce ochořelá
proniká lásky vír,
kde naděje už dohořela,
vrací se znova mír.

A zmizí světa oblouzení,
že člověk je jen stroj,
že Bůh a věčnost vůbec není,
že život je jen boj.

Jen všechny hvězdy strhnout na zem
a nebe rozdrtit,
pak štěstí jako poukazem
každému přidělit.

To všechno lidé dělat mohou,
to všechno mohou mít,
jen unavenou duši mnohou
nemohou potěšit.

Kde náplň života lze hledat,
když na všem smrti stín,
když nikdo nemá komu předat
břemeno vlastních vin.

Však nad Betlémem hvězda svítí
a její jasná zář
zvěstuje, kudy nutno jíti,
hledáš-li lidství tvář.

A otevřít své srdce hlasu,
jenž nad Betlémem zní
a nese pokoj, radost, spásu
těm, kdo jsou zavení.

A jít tak prostý, chudý, malý,
sklonit se k jeslím níž
a v nitru ztichnou všechny žaly
a nebe je ti blíž,

vždyť pro tebe své lidství snášel,
pro tebe chudě žil,
abys svou tvář, svou míru našel,
dítětem Božím byl.

Zas svítí hvězda nad Betlémem,
nebe se otvírá,
zvěst smíru v světě unaveném
zaznívá do šíra.

foto J. Moravec

Christingle v ruské škole

V jižním pásmu pohoří Ural leží velké město Ufa. Pomysleli byste si někdy, že do tohoto místa na Dálném východě pronikly napříč opuštěnými stepmi christingle Jednoty bratrské? Je to nepředstavitelné, a přece skutečné.

(Jak vidíte z fotografie půvabné skupinky školních dětí z Ufy. Drží hrdě své christingle, vyrobené přesně podle návodu z

anglického letáčku. Jejich učitelka, Irena Simmisová, stojí úplně vpravo)

Ale jak se christingle dostaly až na Ural? Alan Orr, gymnaziální učitel v Ockbrook a člen Britské Jednoty bratrské, si dopisoval se svou ruskou kolegyní ze střední školy v Ufě. Před několika málo lety došlo i k Alanově pětitédenní návštěvě této školy. Paní Simmisová mu řekla, že až do nedávné doby nebylo dovoleno ve škole cokoli o náboženství zmiňovat. Dnes je jiná situace a mnoho jejích žáků se o náboženství zajímá.

Těsně před vánoci, když odjížděl, napadla Alana "misijní" myšlenka - představit z tradice Jednoty jednu z jejích nejkrásnějších zvyklostí. Vyprávěl ruské učitelce historii a symbolický význam christinglí. Připojil i aršík bratrských vánočních písní. Christingle našly v její třídě okamžitou oblibu spolu s "Tichou nocí", kterou se sextáni naučili zpívat anglicky z paměti.

O vánocích 2000 poslal Alan Orr ruským žákům také adventní hvězdu. V dojemném, perfektní angličtinou a rukou psaném dopise mu poděkovali za krásný vánoční dar i za krabici sladkostí. Každý ze studentů dostal kousek, a tak slavili vánoce memorováním a zpíváním "Tiché noci". Mnoho učitelů a dalších studentů přišlo do třídy, aby obdivovali nádhernou červenou adventní hvězdu, kterou nechali stále viset. Od té doby slaví každým rokem "bratrské vánoce", které mají rádi, protože nyní znají i význam christinglí, Tichou noc a příběh adventní hvězdy.

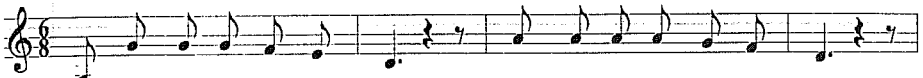
Bratr Alan Orr připomíná se vzpomínkou na vánoce v Ufě svým žákům v Ockbrook, aby posílali barevné pohlednice s několika pěknými "slovy lásky" dětem v Ufě v kteroukoli roční dobu. Nesmějí se zlobit, jestliže nedostanou odpověď. Poštovné je v Rusku drahé a pošta pomalá, dopis jde dva až tři týdny, ať píšete do kteréhokoliv místa.

Sluší se poznamenat, že radost z christinglí mají každý rok také děti a mládež z našeho sboru v Praze. Kéž jim jejich symbolický význam zůstane v srdcích navždy!

Marie Ulrichová (s použitím článku z Moravian Messenger 2002)

Na cestě do Betléma

melodie i text: Ondřej Halama

Na ces-tě do Be-tlé - ma tma je a vel - ká zi - ma,

kde Jo-sef s Ma-ri-í v no-ci se u-kry-jí na ces-tě do Be-tlé - ma.

2. V Betlémě místo není pro Boží narození,
i tam, kde je místa dost, Ježíš je cizí host, v Betlémě místo není.
3. V Betlémě narozený Boží syn z matky, ženy,
přítel co dodá sil tomu, kdo hledá cíl. V Betlémě narozený.
4. Král bez vojska, bez zástupů, pro smích a pro potupu,
to pro nás se narodil, aby mu kříž jen zbyl, bez vojska, bez zástupů.
5. Když slavnostní večer už ztich, věř mi, že o vánocích,
sám Bůh nás volá si: "Člověče, kdepak jsi?", právě teď o vánocích.
6. I když je tma i zima, pojďme tam do Betléma,
víra a naděje i v chladu zahřeje na cestě do Betléma.

DVOJČATA

V břiše těhotné ženy se ocitla dvě embrya. Jedno z nich bylo malý věříci, druhé malý skeptik.

Malý skeptik rýpe: „Ty opravdu věříš v život po porodu?“

Malý věříci: „Ano, samozřejmě, je přece zcela zjevné, že život po porodu existuje. Náš život tady je jenom proto, abychom rostla a připravila se na život po porodu, abychom byla dost silná na to, co nás čeká.“

Malý skeptik: „To je blbost, žádný život po porodu přece neexistuje. Jak by měl vlastně takový život vůbec vypadat?“

Malý věříci: „Přesně to samozřejmě nevím. Ale určitě tam bude mnohem více světla než tady. A možná, že dokonce budeme běhat a jíst ústy.“

Malý skeptik: „To je úplný nesmysl. Běhat? To přece nejde. A jíst ústy? Směšná představa! Máme přece pupeční šňůru, která nás živí. A kromě toho je nesmyslné, aby existoval život po porodu, protože pupeční šňůra je krátká už teď.“

Malý věříci: „Určitě je to možné. Jen bude všechno kolem trochu jinak, než jsme tady zvyklí.“

Malý skeptik: „Vždyť se ještě nikdy nikdo po porodu nevrátil zpátky. Porodem prostě život končí. A vůbec - život je jedno velké trápení v temnu.“

Malý věříci: „Uznávám, že dobře nevím, jak bude život po porodu vypadat, ale v každém případě uvidíme maminku a ona se o nás postará.“

Malý skeptik: „Máma? Ty věříš na mámu? A kde má jako být?“

Malý věříci: „Vždyť je tu všude kolem nás. Jsme a žijeme v ní, prostřednictvím ní. Bez ní nemůžeme vůbec existovat.“

Malý skeptik: „To je pěkná hloupost! Z nějaké mámy jsem ještě neviděl ani kousíček, takže je jasné, že neexistuje.“

Malý věříci: „Někdy, když jsme úplně zticha, můžeš zaslechnout, jak zpívá. Nebo cítit, jak hladí náš svět. Jsem si jist, že náš skutečný život začne až potom.“

Převzato z Českého zápasu - autor neznám

Oč víc než uznávání tvůrcové
pyramid, sídel bezživotí,
jest mi zneuznaný Tvůrce
živé kolébky z atomů a hvězd!

Když Bůh miluje v tobě
tebe a sebe samého
a koho a co miluješ ty sám
- teprve to je láska.

Miroslav Matouš: *Uhel a křída*

Jan Niebauer - Moji milí cikáni (dokončení)

Naše Eva (+ 23. 11. 1972) studovala etnologii a účastnila se evropského sjezdu Cikánů v Paříži. Papež poslal povzbudivé poselství, v němž vybízel k zachování cikánské identity.

Éj, už se na tej hore
listí červeneje,
kam že se ten šoháj,
kam že se podeje?

Vystaví si kolibu
z tej hustej čečiny,
keď mu zima bude,
šíbne do doliny.

Je zima a vracím se. Rychlík poloprázdný, v kupé mladá cikánská maminka s malým hošíkem na klíně. Sedíme spolu - vyprávím jí o našich Cikánech na lanovce, o vrahovi. Ona vypráví o své rodině. Otec jí zemřel na silikosu a rakovinu plic, manžel je v nemocnici, pracuje v lomu a zavalilo ho to. Musí na chvíli odejít, mám chlapce na klíně a smějeme se na sebe. Najednou si uvědomuji: v uličce jsou lidé namačkáni, že by průvodčí neprošel. Někdo pootevřel dveře a řekl hodně nahlas, abych to slyšel: "Takovej vůl, baví se s Cikánkou!"

Snesla se hustá, bílá mlha.
Jsem sama.
Je mi smutno a zpívám si.
Daleko v mlze je někdo, kdo je také sám.
Je mu smutno a zpívá si.
Slyším jeho hlas.
Jsme si blízko a zpíváme.
Ale nevíme o sobě.
Hustá, bílá mlha je mezi námi.
Je mi do pláče.
Tak blízko jsme si - tak blízko,
a nevíme o sobě.
Zpíváme - zpíváme - zpíváme.
Hustá, bílá mlha je mezi námi.
Bože, slyšíš nás?
Cítíš, jak jsme sami?

(Z maďarské cikánské poezie)

Je rok 1968 a nastoupili jsme na sbor v Holešově. V samém sousedství fary je cikánská rodina Pilo. Otec - Jenda - býval předsedou okresního svazu Romů, ale složil to. Ještě má doma sešitky se jmény členů. Tři synové a malá Alenka. Paní Pilová k nám brzo našla cestu a hodiny si s manželkou povídala. Zdůrazňuje: narodila jsem se ještě pod plachtou. Vyrostla na Slovensku.

Paní Pilová se ve vzpomínkách stále vracela k "naší milé paní učitelce". Byla to jistě mimořádná žena. Naučila se cikánsky. Byla v kontaktu s lékařem - navštěvovala slovenské i cikánské rodiny a hlásila, kde je potřeba jeho zásah. Když Cikáni tančili, tančila s nimi s elánem, zpívala, tleskala - každý chtěl tančit s paní učitelkou, kdyby jen na pár taktů. Když byl konec, bývala už tma. Muži chtěli doprovodit paní učitelku, ale odmítala to. Smála se a říkala: mám dobrého anděla strážného! Přesto dva-tři muži z povzdálí sledovali paní učitelku, jestli dobře došla domů. Paní Pilová se usmívala: to ale nemuselo být. Kdo by ublížil naší paní učitelce? Měla nás ráda a my jsme ji měli všichni rádi. Proto jsme se dobře učili.

Ve škole často vzala slovenské a cikánské dítě, přitiskla je k sobě a říkala: "Děti naší slovenské krajiny!" Cikánské děti neměly obvykle tak dobrý prospěch jako děti slovenské. Ale paní Pilová vzpomínala: "měla jsem u paní učitelky jen jednu dvojku. Často mne hladila po vlasech a říkala: "Ty zlatuška, ty zlatušenka moja!" Obvykle se paní Pilová při té vzpomínce rozplakala. Říkala: "Kdykoli mi bylo smutno, vzpomínala jsem na naši hodnou paní učitelku, jak mne hladí po vlasech. Potom jsem chvíli plakala - a potom mi zas bylo dobře." Důkaz, jak vzpomínka na dobrou ženu působí ještě po létech.

Paní Pilová chce, aby se její děti dobře začlenily do společnosti. Chodí se ptát do školy a do učiliště, jak je to s jejími dětmi. Chce, aby byly první. Manžel Jan je dobrák, ona musí všechno zařizovat a dělá to ráda. Jaký rozdíl proti Cikánům na lanovce - paní Pilová jde s manželem a drží se za ruce. Nebo jde s Máňou, švagrovou, do restaurace. Dají si guláš a k tomu pivo nebo dvě. Ne, že by to neměly doma - je to demonstrace svobodných cikánských žen! Doma všechno upraveno jako v každé moravské rodině. Alenka, to je tatínkova radost. Stále má, co by jí povídal.

A je tu babička Pilová, Jendova maminka. Ráda přichází ze Všetul, kde má provdaná dcera domek a ona má v něm světničku; sedí na lavičce pod stromem a kouří faječku - jako kdysi staré Valašky na Rusavě. Cikánka starého stylu - pestré šaty, sukně až k zemi a milé tenké šedivé copánky. Šátek, který jí stále padá a musí si ho rovnat. Sedám si vedle ní. Povídáme si. Rozplete si jeden cůpek a říká: "Vidíte, co mám vlasů? Tolik mám vnoučat a pravnoučat! Vůbec nevím, kolik! Tolik, jako vlasů!" a směje se. "Všichni se pozitivě živí," pokračuje, "a Jenda, to je velký dobrák. Často mu říkám: Jendo, nedej se. Ale on už jiný nebude. Je po mém tatuškovi." (Zajímavé, že jmenuje svého otce mazlivým slovenským jménem: tatuško.) "Ten byl také takový." Babička Pilová nosí s sebou šátek. Má nemocné srdce, a když má bolesti, přikládá si šátek namočený ve studené vodě. Léky neužívá.

Jednou mi paní Pilová tiše svěruje: "Naše Alenka vás má ráda." Usmívám se. Alenku mám také rád! Je léto, u Pilů mají otevřené okno. U něho paní Pilová s Alenkou - a sklenka červeného vína. Říkám: "Alenko, připijeme si na věrné přátelství? Ano?" Tak jsme si připili na věrné přátelství.

*

Babička Pilová, jak jsem už psal, bydlela u dcery ve Všetulích. Ale v domě ji to tísnilo. Chtěla volnost, oblohu nad hlavou a hlavně - oheň. Sbírala po vesnici kousky stavebního dřeva, nanosila na břeh potoka a zapálila malý ohýnek. Tam seděla dlouho do noci, kouřila, vzpomínala. Kolik se změnilo za jejích časů! Seděl jsem několikrát s ní - mlčeli jsme. Řekla slovo, dvě, a dívala se do ohně. Manželka mne hubovala, že smrdím od ohně - já jsem říkal: voním od babiččina ohýnku...

Jednou seděla na lavičce pod stromem u pošty. Šel jsem kolem, mluvil jsem na ni. Nejednou se změnil výraz jejího obličej, úzkostně kladla ruku na srdce. Obvyklý šátek nechala doma. Běžel jsem na poštu a rád svědčím o ochotě holešovských zaměstnanců. Hned byl hrneček, studená voda, čistý kapesník. Pomalu se babička dostávala k sobě. Mezitím ochotní lidé přivítali paní Pilovou. Společně jsme babičku dovedli, dotáhli k synovi. A přišel čas, kdy dohořel ohýnek a už nikdo nezapálil babiččinu faječku... Když byla rakev ještě otevřena, pohladil jsem babiččinu studenou ruku a řekl: Na shledanou!

Éj, byly časy, byly, ale sa minuly -
a po malej chvíli minieme sa i my.
A keď sa minieme, minie sa krajina,
ako by odpadol lístok z rozmarýna.
A keď sa minieme, minie sa celý svet,
ako by odpadol z červonej rúži kvet.

Plynul čas. Rodinu Pilo postihovaly osudové rány a nemohli jsme pomoci - jen spolu cítit, podat ruku. Beze slov. Počátkem května 1985 jsme se - manželka a já - trvale přestěhovali do NSR, abychom závěr života dožili dětem na dosah. Pět a půl roku jsme bydleli v Ranstadtu v Horním Hesensku a od poloviny října 1990 jsme zde, v Kleve, blízko holandské (nizozemské) hranice. Zde v "horním městě" je velký katolický chrám - šel jsem kdysi kolem a viděl pět aut plných svátečně oblečených Cikánů, mužů, žen, vedených starou ženou a starým mužem. Vešli do kostela - já s nimi. Kněz rychle odešel do kanceláře, ale vytrvale na něj zvonili, chtěli koupit čtyřicet svíček. Dal jim je a zavřel dveře. Vedle hlavního oltáře je v pobočné chrámové lodi menší oltář. Před ten se postavil starý Cikán. Postupně k němu přicházeli členové této zvláštní skupiny. Každý z nich zapálil svíci, kterou celou dobu držel v ruce a, cikánsky se něco modlil, něco vyznával, tak nahlas, že téměř křičel. Potom se hluboce uklonil před oltářem a podal svíčku starému muži, který ji zhasil. A další a další. Vždy nová zažehnutá svíce, zpověď či modlitba, hluboká poklona a odevzdání svíce. Vedle mne stojí stará cikánská žena, snad matka rodu. Tiše se ptám: "Prosím Vás, vysvětlíte mi, o co se jedná? Vyznání hříchů?" Stará žena se na mne obrátila a dala si prst na ústa. Naklonila se a říká mi tiše: "Ty víš".

Ne, nevím. To je mlčení, s nímž jsem se několikrát setkal. Zavřené dveře. Ale jak to, že mi tykala? Jak to, že "věděla, že vím"? Často na to vzpomenu. Na to není odpověď. Skrytý duchovní život. Nevím, neznám, ale respektuji a cítím spolu. Jako bych také prosil: Bože, pohled', stojím před Tebou. - Zbožnost skrytá a skrývaná.

*

Psal jsem, jak jsem se snažil získat informace o Cikánech v různých národech. Katoličtí a pravoslavní přátelé mi pomáhali. U nás jsou Cikáni povšechně katolíci, ale v jednom slovenském kraji jsou evangelíci augsburského vyznání. Náš přítel, ev. farář Jožko Juráš (1. 5. 1912 - 17. 8. 1975) byl ustanoven na sbor v Čiernej Lehote. Do sboru patřili i Cikáni. Navštěvoval je, mluvil s nimi. Několik z nich získal do staršovstva. Úřad vykonávali vzorně. Dbali, aby konfirmandé - cikánská děvčata a chlapci - nezanedbávali konfirmační cvičení. Aby všichni Cikáni chodili do kostela, aby děti byly pokřtěny a manželské dvojice měly církevní požehnání. Farář byl mezi "svými" Cikány tak doma, jako mezi slovenskými a maďarskými členy sboru. Bylo to za socialismu a církvi věrní Cikáni byli na tamní pile existenčně postihováni, dostávali nejhorší, špatně placenou práci. Nevzdávali se. "Naším Pánem je Pán Ježíš." Co na tomto poli v poměrně krátkém čase vykonal farář Jozef Juráš, bylo jedinečné, ale v církevních dějinách to bude sotva vzpomenuť. Napsal jsem tehdy vyššímu církevnímu představiteli, v jehož oblasti evangeličtí luterští Cikáni žili, a ptal se, jaké zkušenosti s nimi má. Byl mou otázkou překvapen. "Cikáni? Nestýkám se s nimi! Kdybych se s nimi stýkal, společensky bych se znemožnil." Toho se náš milý Jožko nikdy nebál, byl ve službě Pána pánů. Dívám se na jeho fotografii. Byla kdysi otištěna v časopise Jednota bratrská v souvislosti s jeho úmrtím. Byl přítelem naší Jednoty a přítelem bratra biskupa Dr. K. Reichla. Spolu s biskupem Dr. Čobrdou organizoval jeho přednáškovou cestu po slovenských sborech a rozšířil Reichlovu akci "Dopisy dětem" na Slovensko. Čas plyne a prach zapomenutí padá...

*

Na okraj: v dějinách naší početně malé české Jednoty bratrské jsou příklady, které čekají na ocenění. Bratr Václav Vančura, první český biskup Obnovené Jednoty, konal pastorační práci mezi choromyslnými. Pravidelně navštěvoval psychiatrickou léčebnu a modlil se s pacienty. Jeho syn Bohumil se věnoval misii mezi Židy a napsal odvážnou knížku: *Židé mezi námi*. Bratr Jindřich Schiller konal známou "kavárenskou misii" a získal pro pražský sbor několik umělců. Dr. M. Plecháč se s velkým porozuměním věnoval spiritistům v Podkrkonoší a napsal o nich vlídnou knížku, kterou vydala YMCA.

V souvislosti s Zinzendorfovým výročím (*26.5.1700, + 9.5.1760) je na co

vzpomínat. Říšský hrabě, jehož první manželka a syn Christian Renatus měli v sobě husitskou krev (přes polský královský rod - potomci Jiřího z Poděbrad), bratranec dánského krále - a současně Bratr. V době Herrnhaagu navštěvoval Zinzendorf Cikány v blízkém, opuštěném hradu Ronneburku. Vyprávěl jim o Pánu Ježíši a shromažďoval cikánské děti a učil je. Jednou našel kdesi na blátivé cestě opuštěné nemocné cikánské děvčátko. Ujal se ho. Dostalo jméno Kateřina a současníci osvědčovali, jak je Kateřina milá. Všichni ji měli rádi. Ovečka Dobrého Pastýře. Přes všechnu péči zemřela v dětském věku. Malíř Valentin Haidt (později farář v Bethlehemu) namaloval známý *Obraz prvotin* 1747. Postavy těch, kdo byli první z různých národů získání pro Pána a Krále. Uprostřed, zcela dole, je malá Kateřinka s palmovou ratolestí. Je "prvotina" cikánského lidu. Zinzendorf se jí s láskou ujal, ke Kristu vedl a dovedl. Haidt namaloval obraz dvakrát. První, v Ochranově, byl zničen koncem druhé světové války, druhý, v Zeist, se zachoval. Haidt mnohé "prvotiny" znal, někteří jsou pochováni v naději vzkříšení na ochranovském hřbitově, ale malou Kateřinku neznal. Namaloval ji s odvrácenou tváří, na druhé verzi obrazu trochu jinak.

Nezapomeneme na požehnaného evangelistu Gipsy Smitha, na Zinzendorfa, Ronneburg a malou Kateřinku. Jak to říkala paní Pilová o slovenské učitelce? "Měla nás ráda a my jsme ji měli rádi." Co říkali evangeličtí Cikáni faráři J. Jurášovi? "Až dosud s námi nikdo nemluvil. Jsi první, kdo s námi mluví." Měl je rád a oni měli rádi jeho. To se opakuje jako motiv Vltavy u Bedřicha Smetany.

Ovšem jsou Cikáni, kteří jsou jiní. Nová generace poznamenaná minulostí. Je v tom napětí. Chci věřit, že to je do času. Nejsou v jiných národech - i v našem - lidé, kteří jsou jiní? Kdo s nimi mluví? "Vůl, který mluví s Cikánkou?" Vzpomeňme na Voskovce a Wericha, kteří zpívali v "Baladě z hadrů":

*Bída z lidí vlky činí-
a vlky z lesů žene hlad...*

To není jen cikánský problém, to je v podstatě problém každé menšiny, se kterou většina nemluví, až je to k zoufalství. Problém tradice nebo asimilace. Asimilace draze placená ztrátou vlastního "já". Tradice končící v bezvých-

hledném ghetu. Před tímto problémem stojí židovská diaspora téměř dva tisíce let. Papež ve svém poselství Cikánskému evropskému sjezdu v Paříži doporučoval zachování tradice; nezaniknout asimilací. Ale co to prakticky znamená v rychle se vyvíjející evropské společnosti? Je rozumná odpověď? Jsou země, kde jsou Cikáni asimilováni násilně - nejsou uznáváni jako národnost. Nesmí užívat svoji řeč ani svoji hudbu. Jsou pouze "cikánského původu". Kdysi T. G. Masaryk napsal hlubokou úvahu *Problém malého národa*. Cikáni jsou v mnoha zemích světa, a přece "malý národ", společensky vždy dole.

Vypráví se:

Na okraji chodníku ve velkém městě sedí starý muž.

Má před sebou klobouk, ale nikdo do něj nehodí minci.

Všichni spěchají, za starým mužem se nikdo neohlédne.

Ten muž je slepý.

Jeho bílou slepeckou hůl odnesli chlapci, kteří měli z něj pòsměch.

Uviděl ho Bůh a sklonil se k němu.

"Potřebuješ pomoc? Jsi nemocný?"

Máš, kdo o tebe pečuje?"

Starý muž pohleděl na Boha slepýma očima, ze kterých tekly slzy.

"Bože, jsem Cikán."

Bůh jej objal - a plakal s ním.

To jedno mějme stále na paměti;
jsme jednoho jen Otce všechněch dětí.

G. A. Molnár

Jsme v roce 2001. Kolik nadějí s tím bylo spojováno. Začínáme znovu, lépe, spravedlivěji. Mírově. S lidskými právy. Naši generaci neovlivňovali jen Voskovec a Werich. Také Karel Čapek ideou dobrého, dobrotivého češství. I Romain Rolland románem *Dobrý člověk ještě žije* a Marie Majerová románkem *Bruno*, jedinečným v naší literatuře.

Zavzpomínal jsem si na milé Cikány, jak jsem je poznal. Věřím, že to byla Boží ruka, která mne k nim dovedla. Zůstávají v mé vzpomínce, i když léta plynou. Udření kameníci a jejich partafírové; cikánské ženy, trpělivě čekající; baletka; vrah, i Lájoš Puška s Gulášem a Paprikášem; milí Pilovi - maminka, otec Jenda, babička, vsetulská Máňa, Alenka. Nic mimořádného. Trochu čapkovské lidskosti, trochu vlídnosti. Pár stisků ruky a přátelských úsměvů. Trochu čistého lidství, jak to kdysi krásně formuloval náš prof. Miloš Seifert.

Vzpomeňme, že se náš pražský sbor nebál a jako první po Zinzendorfovi "mluvil" s Cikány a tlumočil jim radostné poselství. Sestra Irena Kuželová (+ 24. 12. 1993) a bratr Dr. Adolf Ulrich se věnovali této práci v přesvědčení, že je to vůle Dobrého Pastýře. Nebylo jejich vinou, že tato práce byla po čase zlou vůlí znemožněna.

Vzpomeňme na Čiernou Lehotu. Na "naši hodnou paní učitelku". Na pana vrchního strážmistra Mareše, který se s mladým cikánským vrahem dělí o svou kávu - a někdy o svačinu - a otcovsky mu domlouvá. Na paní Marešovou, která často manželovi něco přibalila pro vraha, "aby nám přece neumřel hladu". Na mistra Bezvodu, který kupuje baletce čokoládu.

Vzpomeňme na všechny, kdo věděli: "jsme jednoho jen Otce všechných dětí" a prolamovali hradbu izolace a povýšenosti, hradbu mlčení.

Kdysi šla kolem stará sestra a říkala hodně nahlas, aby to lidé slyšeli: "Hitler byl sice dacan, ale těch Cikánů málo vyhubil. Podívejte se, co jich tu ještě je!" To si hrála Alenka s dvěma kamarádkami "na čtverce" a mamina Pilová stála ve dveřích a dívala se na děti...

*

Na Obraze prvotin je nahoře oslavený, ozářený Pán. Když se hrabě Zinzendorf sklonil, aby ze zablácené cesty k sobě pozvedl nemocné cikánské děvčátko, byla to služba Pánu. "Cokoli jste učinili jednomu z bratří mých..."

Až uzraje čas a přijde Pán s krůpějemi krvavé rosy na hlavě a bude se ptát - co odpovíš? Co odpovíme?

Je hustá, bílá mlha. V dálce někdo zpívá - nevidím ho...

(Kleve, velikonoce 2001)